

ENGELLİ VE YAŞLI HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

E-BÜLTEN
2019/5
KASIM-ARALIK

www.ailevecalisma.gov.tr

E -BÜLTEN 2019/5

İçindekiler

ÖNSÖZ.....	2
60 + Tazelenme Üniversitesi Uygulamasının Yaygınlaştırma Toplantısı 75.Yıl Huzurevi Yaşlı Bakım ve Rehabilitasyon Merkezinde Düzenlendi.....	4
TBMM Down Sendromu, Ofizm Ve Diğer Gelişim Bozukluklarının Yaygınlığının Tespiti Araştırma Komisyonu Saray Engelsiz Yaşam, Bakım ve Rehabilitasyon Merkezi'nde İncelemelerde Bulundu.....	5
Yaşlı Refahı Seminerlerinin 9'uncusu İzmir'de Yapıldı.....	5
Engelliler Ücretsiz Faydalandıkları Merkezlerde Beceri Kazanıyor.....	7
Disleksi Farkındalık Sempozyumunda Disleksili Bireylerin Sorunları ve Beklentileri Ele Alındı.....	8
Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı Zehra Zümrüt Selçuk Sinop Engelli Bakım Merkezinin Açılışını Yaptı.....	9
Çanakkale'de Yaşlı Refahı Semineri Düzenlendi.....	10
Erişilebilirlikte Güncel Yaklaşımlar Konulu Bilgilendirme Toplantılarında Görsel Farkındalığın Sağlanması ve Erişilebilirliğin Yaygınlaştırılması Ele Alındı.....	10
Down Sendromu STK-Kamu Buluşmaları Devam Ediyor.....	11
Bursa'da "Yaşlı Refahı Bölge Semineri" Gerçekleştirildi.....	12
Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı Selçuk: Engelli Atamaları Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Talepleri Doğrultusunda Aralık Ayında Yapılacak.....	14
Yetişkin Gençler Huzur Bocce Ligi Final Müsabakaları 18-23 Kasım 2019 Tarihlerinde Antalya'da Yapıldı.....	15
Yaşlı Hakları İçin Çaba Çalıştayı Tamamlandı.....	16
Bursa'da Bakanlığına Bağlı Kuruluşlarda İncelemelerde Bulunan Bakan Selçuk Gündüzlü Bakım Merkezi ve Huzurevi Açılışlarını Gerçekleştirdi.....	18
Palyatif Bakımda Güncel Yaklaşımlar Sempozyumunda Bakıma Muhtaç Engelli ve Yaşlılarımıza Sunulan Hizmetler İle Palyatif Bakım Hizmetlerinin Geliştirilmesi Konuşuldu.....	19
Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürlüğü STK Buluşmalarının Gündemi " Şizofreni".....	20
Engellilere Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı Zehra Zümrüt Selçuk'tan Yeşil Etkinlik Kapsamında Basılı Kâğıt Ürün Kullanılmadan Farkındalık Davetiyesi Gönderildi.....	23
Yaşlı Hakları Konferansı ve İstişare Komisyonu Toplantısı Gerçekleştirildi.....	24
3 Aralık Dünya Engelliler Günü'nde Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı Tarafından 7 Ayrı Dalda Erişilebilirlik Ödülleri Verildi.....	25
İslam İşbirliği Teşkilatı (İİT) Sosyal Kalkınmadan Sorumlu Bakanlar Konferansında Ortaya Çıkan Gerçek: 2019 Yılında Yarım Milyonu Aşkın Engellimize Yaklaşık 1,2 Milyar Dolar Evde Bakım Desteği Sağlandı.....	28
Engelsiz Vizyon Engelli Hakları Ulusal Eylem Planının Hazırlık Çalışmaları Kapsamında "Spor Hakkı" Başlıklı Çalıştay Ankara'da Gerçekleştirildi.....	29
Sosyal, Kültürel Etkinlikleri ile Turizm ve Rekreasyon Faaliyetlerine Katılım Hakkı Çalıştayı Ankara'da Gerçekleştirildi.....	30
Ruhsal Engelli Bireyler için Sosyal İçerme Projesi Kapsamında Yıllık Konferansların İliki 9-10 Aralık 2019 Tarihlerinde Ankara'da Gerçekleştirildi.....	31
Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığında 2020 Bütçesinde Yaşlı ve Engelliler İçin 21 Milyarlık Kaynak!.....	32
Dünya Satranç Federasyonu (FIDE) Tarafından İlk Kez Düzenlenen "FIDE Engelliler İçin Konfederasyon Kupası" Sona Erdi.....	33
Engelsiz Vizyon ve Engelli Hakları Ulusal Eylem Planının Hazırlık Çalışmaları Kapsamında "Sağlık Hakkı" Başlıklı Çalıştay Ankara'da Gerçekleştirildi.....	35
Ankara Gerçekleştirilen 14. Yaşlı Refahı Seminerinde Yaşlıların Yaşam Kalitelerinin Geliştirilmesi ve Yaşlı Refahının Sağlanması Konuşuldu.....	35
Yenimahalle Görme Engelliler Rehabilitasyon Merkezi Türkiye'nin Dört Bir Yanından Gelen Engelli Bireyleri Hayata Hazırlıyor.....	37
Karayolları Genel Müdürlüğü İle Kaldırım ve Yaya Geçitlerinin Erişilebilirliği Konulu Toplantı Yapıldı.....	39
Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığında 2020'de Başta Engelli ve Yaşlı Vatandaşlarımıza Yönelik Sosyal Hizmetlerde Dev Adım.....	39
İstihdam Özel - Türkiye'de Engellilere Yönelik İstihdam.....	41

ÖNSÖZ

2019 yılı içerisinde beş bülten yayınladık. Özel Sayılar ve ilgili birimlerin tanıtım broşürleriyle Engelli ve Yaşlı Hizmetler Genel Müdürlüğü'nün faaliyet ve hizmetlerinden sizleri bilgilendirdiğimiz gibi yapılan çalışmaların en anlaşılır şekilde sizlerle paylaşılmasıyla sadece iş değil, gönül birlikteliğini de oluşturduğumuzu düşünüyorum.

Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ve Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürlüğü bütünlük yapılarıyla, "**Hayaller engelsizdir**" ilkesiyle engelleri azimle aşanlarla birlikteliğimizi, engellerin kalktığı bir toplum olma vizyonu ile hareket ederek **Engelli Hakları** alanında reform niteliğinde adımlarla taçlandırdık. Engellileri ekonomiden siyasete, eğitimden spor ve sanata kadar hayatın her alanına katkı sağlayan ve üreten bireyler olmaları konusunda destekledik.

"Engelli Hakları İzleme ve Değerlendirme Kurulunu" daha aktif hale getiriyoruz. "Engelli ve Yaşlı Bakım Hizmetlerinde Kalitenin Geliştirilmesi ve Değerlendirilmesine İlişkin Yönerge" ile engelli, yaşlı ve bakıma muhtaç kişilere sunulan hizmetlerde kalite çitasını yükseltecek yeni bir dönem başladı. 354 bakım merkezinde 27 bini aşkın engelliye hizmet sunuluyor.

Engelli çalıştırma zorunluluğu, Engelli İş Koçluğu, e-KPSS ile kamuda engelli memur ataması, girişimcilik desteği gibi uygulamalarımızla; engellilerimizin çalışma hayatına katılımları konusunda da büyük ilerlemeler kaydettik. Kamu dâhil, belli iş yerlerinde engelli çalıştırma zorunluluğunu getirdik. Kolaylaştırıcı, teşvik edici politikalar yoluyla, engelli kontenjanımızdaki orandan doluluğu arttırarak yüzde 80'lere kadar çıkarmış durumdayız.

Dahası da var; 2002 yılından bugüne bakım hizmeti modellerin geliştiriliyor. Yaşlı Vizyon Belgesi'yle aktif yaşlanma desteklenecek, yaşlı haklarının güçlendirilmesi sağlanacaktır. **Yaşlı Destek Programı (YADES)** 2020'de il belediyelerinde yaygınlaştırılacaktır.

Engellilerin haklarının korunması ve geliştirilmesine yönelik çalışmalarımız devam ediyor. 2019'un son bülteninde yeni bir uygulamaya geçtiğimizi belirtmek isterim. Her sayımızda farklı bir konuda dosya formatında hazırlanan bilgileri sizlerle paylaşacağız. İlk konumuz; "**Ülkemizde Engelli İstihdamı**"

Bir Gülümseme, Bizim İçin Vazgeçilmez ve Paha Biçilmez! Herkes İçin Engelsiz Bir Türkiye Ve Daha Güzel Bir Dünya İçin Çalışıyoruz...

KASIM

2019 FAALİYETLERİ

60 + Tazelenme Üniversitesi Uygulamasının Yaygınlaştırma Toplantısı 75.Yıl Huzurevi Yaşlı Bakım ve Rehabilitasyon Merkezinde Düzenlendi

Prof. Dr. İsmail TUFAN "Tazelenme Üniversitesi" konulu sunumunda yaşlılığın yapısal bir değişim içinde olduğunu, yaşlı bireylerin tecrübesine ilişkin bir çalışma yürütülmesi gerektiğini vurguladı. Yaşın eğitime engel olmayacağını dile getiren Tufan her yaşta öğrenmenin mümkün olduğunu ve Tazelenme Üniversitesi ile bunun kanıtlandığını söyledi. Uygulamakta oldukları Tazelenme Üniversitesi programında teorik derslerin, seçmeli ve zorunlu olarak iki şekilde verildiğini, staj uygulaması bulunduğunu, devam zorunluluğu olduğunu ve 4 defa derse gelmeyen dersi geçemediğini ifade etti. 50+ Tazelenme Üniversitesi içinde talepler olduğunu dile getirdi ve bu konuda çalışmalar başlattıklarını belirtti. Ayrıca Türkiye tek boyutlu yaşlılık araştırması olan TÜBİTAK tarafından desteklenen "Türkiye Gerontoloji Atlası" çalışmasından bahsederek özellikle 60+ bireylerin yetenekleri geliştirilmezse kayıplar ortaya çıktığı bilgisini paylaştı.

Doç. Dr. Sevnaz ŞAHİN ise Ege Üniversitesi Tazelenme Üniversitesi uygulamalarına ilişkin sunum gerçekleştirerek uygulama kapsamında verilen dersler ve genel müfredat hakkında bilgiler aktardı. Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürü Uzm. Dr. Orhan KOÇ; bahse konu uygulamanın ülke genelinde yaygınlaştırılabilmesi için tüm paydaşlarla (MEB, Sağlık Bakanlığı, YÖK, Gençlik ve Spor Bakanlığı vb.) birlikte Bakanlığımız koordinasyonunda bir protokol taslağı hazırlanması gerektiğini, ayrıca bahse konu uygulama ile ilgili olarak Bakanlığımıza bağlı yaşlı yatılı bakım kuruluşlarında hizmet almak üzere sırada bekleyen yaşlıların bu konuda bilgilendirilmeleri ve yönlendirilme yapılması gerektiğini, bu

sayede sırada bekleyen sayısının azalabileceğini, ayrıca yaşlı bireyler açısından bilinç ve farkındalık oluşturulabileceğini belirtti.

Uzm. Dr. Orhan KOÇ; ihtiyaç duyanlar için lojistik desteğin sağlanması gerekliliği, bu desteğin yerel yönetimler veya üniversiteler tarafından sağlanabileceği, İl Müdürlüklerimiz ve SHM'lerimizde Tazelenme Üniversitesine yaşlı bireylerimizin yönlendirilmesi amacıyla broşürler hazırlanması ve gerekli tanıtımların yapılması gerektiği ve Gönül Elçileri ve Gönül Komşusu gibi gönüllülük projeleri ile bahse konu uygulamanın entegre edilebileceğini söyledi.

Hazırlanması planlanan protokole ilişkin olarak ise protokol süresi, eğitimin içeriği, ismin devamlılığı, YÖK ve Bakanlığın bu sürecin yürütülmesine ilişkin fikirlerini iletmesi, Tazelenme Üniversitesi'ni bitirenler için yüksek lisans ve doktora programlarının olması vb. konuların netleştirilmesi gerektiği tespit edildi. Okullarda okutulan kitaplarda yaşlılıkla ilgili olumsuz ön yargıların ortadan kaldırılması yaşlılara ilişkin olumsuz görüntülerin ortadan kaldırılması gerektiği, bu kapsamda Antalya'da valilik kanalıyla çalışma başlatıldığı ayrıca buna yönelik olarak MEB kitaplarında yer alan yaşlılara ilişkin olumsuz imaj ve ifadelerin çıkarılması ile ilgili Prof. Dr. İsmail TUFAN tarafından bir konsept hazırlığının yapıldığı belirtildi.

01 Kasım 2019 Cuma

TBMM Down Sendromu, Otizm Ve Diğer Gelişim Bozukluklarının Yaygınlığının Tespiti Araştırma Komisyonu Saray Engelsiz Yaşam, Bakım ve Rehabilitasyon Merkezi'nde İncelemelerde Bulundu

TBMM Down Sendromu, Otizm Ve Diğer Gelişim Bozukluklarının Yaygınlığının Tespiti Araştırma Komisyonu Başkanı Kemal ÇELİK ve üyeleri, 31 Ekim 2019 Perşembe günü Saray Engelsiz Yaşam, Bakım ve Rehabilitasyon Merkezi'ne bir çalışma ziyareti gerçekleştirdi.

Down sendromu, otizm ve diğer gelişim bozukluklarının yaygınlığının tespiti ile ilgili bireylerin ve ailelerin sorunlarının çözümü için alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla kurulan Meclis Araştırma Komisyonu, Kemal ÇELİK başkanlığında; Bşk. Yrd. Radiye SEZER KATIRCIOĞLU, Komisyon Sözcüsü Bahar AYVAZOĞLU, üyeler Vildan YILMAZ GÜREL, Hülya NERGİS, Hüseyin Avni AKSOY, Metin

İLHAN ve 25 ve 26'ncı dönem Milletvekili ve Bakan Danışmanı Bennur KARABURUN, 31 Ekim 2019 Perşembe günü Saray Engelsiz Yaşam, Bakım ve Rehabilitasyon Merkezini ziyaret etti. TBMM Heyetine Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdür Yardımcısı Faik YILDIRIM eşlik etti. Ayrıca Pursaklar Kaymakamı Mehmet YILDIZ, Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Ankara İl Müdürü Durmuş Ali DALDALLI, TBMM heyetinin Saray Engelsiz Yaşam, Bakım ve Rehabilitasyon Merkezine gerçekleştirdikleri çalışma ziyaretinde hazır bulundu.

TBMM Komisyon Başkanı ve üyeleri, Saray Engelsiz Yaşam, Bakım ve Rehabilitasyon Merkezine gelişlerinde kuruluştaki kalan 18 yaş ve üstü yetişkin hafif düzeyde zihinsel engellilerin oluşturduğu Mehter Takımının konseri ile karşılandı. Komisyon Üyeleri Rehabilitasyon Merkezi yerleşkesinde bulunan çocuk evlerinde, spor salonunda ve sağlık revirinde, engellilerin el becerilerinin geliştirildiği üretim atölyelerinde incelemelerde bulundular ve yetkililerden bilgi aldılar.

TBMM Down Sendromu, Otizm Ve Diğer Gelişim Bozukluklarının Yaygınlığının Tespiti Araştırma Komisyon Başkanı ve üyeleri; merkezde engellilere yönelik gerçekleştirilen kültürel, sanatsal, sosyal ve spor aktivitelerinin rehabilitasyon sürecine olumlu katkı sunduğunu, nitelikli bir bakım hizmeti verildiğini, Saray Engelsiz Yaşam, Bakım ve Rehabilitasyon Merkezine gerçekleştirdikleri çalışma ziyaretinden memnun kaldıklarını, merkezin engelli ve ailelerinin hayatlarını kolaylaştıran birçok donatıya sahip örnek bir kurum olduğunu belirttiler.

06 Kasım 2019 Çarşamba

Yaşlı Refahı Seminerlerinin 9'uncusu İzmir'de Yapıldı

Yaşlı Refahı Seminerlerinin 9'uncusu İzmir Narlıdere Huzurevi Yaşlı Bakım ve Rehabilitasyon Merkezi Konferans Salonunda düzenlendi. Narlıdere Huzurevi Yaşlı Bakım ve Rehabilitasyon Merkezi Konferans Salonunda düzenlenen seminere, Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürü Uzm. Dr. Orhan KOÇ, İzmir Vali Yardımcısı Erhan GÜNAY, İzmir Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürü Nesim TANGLAY, Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürlüğü İstihdam ve Sosyal Güvenlik Daire Başkanı Umut Pınar BÜYÜKKAYAER, Aile, Çalışma ve

Sosyal Hizmetler Bakanlığı Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürlüğü Araştırma Geliştirme ve Proje Dairesi Başkanı Tayyar KUZ ile İzmir'de görev yapan idareciler ile alanda çalışan personel katıldı.

"Giderek Yaşlanmakta Olan Toplumun İhtiyaçlarını Öngörmek ve Buna Hazırlanmak Zorundayız"

Programın açılışında konuşan Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürü Uzm. Dr. Orhan KOÇ, "İnsan ömrünün uzaması ile birlikte toplumsal anlamda kaçınılmaz olarak yüzleşeceğimiz bir husus yaşlılık... Bu sebeple yaşlılığın giderek artan ihtiyaçlarını da bugünden öngörmek zorundayız. Zaman ilerledikçe giderek artan yaşlılık alanındaki ihtiyaçlara göre, her bir ihtiyacı kapsayıcı ve kuşatıcı şekil ve çeşitlilikte hizmetlerimizi geliştiriyoruz." dedi.

"Sosyal Çevresiyle Birlikte Olan Yaşlı Birey, Gerçek Huzuru Yakalıyor"

Dünyada kurumsal bakımdan evde bakıma ve evde bakımın desteklenmesi anlayışına bir geçiş olduğunu vurgulayan Uzm. Dr. KOÇ, "İnsanın evde ailesiyle, dostlarıyla ve yakın çevresiyle birlikte olması ve kişinin burada, kendi yerinde desteklenmesi aynı zamanda insani bir anlayış da... Sosyal çevresiyle birlikte olmanın sağladığı yaşam sevinci ile birlikte yaşlı birey, psikolojik olarak gerçek huzuru yakalıyor aslında. Bu sebeple biz de bu anlayışla birlikte huzurevlerinde verdiğimiz hizmetleri sürdürürken diğer taraftan yaşlılarımızın evlerinde desteklenebildiği uygulamaları çeşitlendirmeyi, evde bakım aylığı, evde bakıma destek uygulamaları ile yaşlı gündüz bakım merkezlerini daha da yaygınlaştırmayı hedefliyor, çalışmalarımızı bu yönde sürdürüyoruz." şeklinde konuştu.

"Artan Yaşlanma Hızı Bizlere Uyarı Niteliğinde"

Açılıшта konuşan İzmir Vali Yardımcısı Erhan GÜNAY, "Son yıllarda tıbbın gelişmesi, bireyin kendini ve yaşamı önemsemesi nedeniyle ortalama insan ömrü uzamaktadır. Dünyada 65 yaş ve üzerindeki insanların sayısı hızla artmaktadır. Türkiye'de de yaşlı nüfusun toplumdaki oranı yaklaşık yüzde 8,8, ancak bu oran yıllarla birlikte artacaktır. Yaşlanmada görülen bu hız, bu konuda yapılması gerekenler konusunda bizlere daha hızlı ve etkin çalışmalar yapılması konusunda uyarı niteliğinde." dedi.

"İzmir Yaşlı Hizmetlerinde Öncü Durumda"

İzmir Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürü Nesim TANĞLAY da konuşmasında "İzmir olarak, yaşlılara yönelik uygulamalarımızı, Bakanlığımızın ve Genel Müdürlüğümüzün çizdiği doğrultuda yaşlının yerinden desteklenmesi vizyonuyla, çeşitlendirerek arttırıyoruz. Bu sayede uyguladığımız sosyal politikalarla örnek olabilecek uygulamalar geliştirdik." dedi.

Açılış konuşmalarının ardından başlayan seminer kapsamında sırasıyla; Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Uzmanı Gühercan VURAL TEKELİ "**Yaşlılık, Yaşam Kalitesi ve Yaşlı Hakları**" başlığıyla, Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Uzman Yardımcısı Onur AYTAR "**Yaşlı**

Refahı, Yoksulluk ve Sosyal Yardım Hizmetleri" başlığıyla, Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Uzmanı Muzaffer GÖÇEN "**Gündüz Hizmet Modeli**" başlığıyla, Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Uzmanı Mehmet Emin SEZGİN "**Yaşlılıkta Ailenin Rolü**" başlığıyla, İzmir Bornova Nevvar Salih İŞGÖREN Huzurevi Müdürlüğü'nden Fizyoterapist Kamile İNAN ER "**Kırılgan Yaşlıda Düşme Korkusu ve Fiziksel Egzersiz**" başlığıyla, 9 Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi Geriatri Bilim Dalı Öğretim Üyesi Doç. Dr. Derya KAYA "**Yaşlı Ruh Sağlığı**" başlığıyla, İzmir Narlıdere Huzurevi Yaşlı Bakım ve Rehabilitasyon Merkezi'nden Dr. İpek ALMASULU YURT "**Kurumsal Bakımda Sağlık Hizmetleri**" başlığıyla birer sunum gerçekleştirdiler. Program sunumlarının ardından soru cevap kısmı ve fotoğraf çekiminin ardından tamamlandı.

Engelliler Ücretsiz Faydalandıkları Merkezlerde Beceri Kazanıyor

Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığınca, engelli ve ailelerinin haklarını ön planda tutan, engellilerin bağımsız yaşam becerisine destek sağlayan çalışmalar yürütülüyor. Bu kapsamda, engelliler ve engelli aileleri için ücretsiz olan gündüzlü hizmet merkezlerinin ülke genelinde yaygınlaştırılması hedefleniyor.

Gündüzlü bakım hizmetleri çerçevesinde, ailesi yanında bakılan engelli çocuklar, servislerle sabah evlerinden alınarak merkezlere getiriliyor. Çocuklar, bu merkezlerde cinsiyetlerine, engel ve yaş gruplarına göre etkinlik salonlarında vakit geçiriyor. Merkezlerdeki usta öğreticiler eşliğinde, meslek elemanları ve sağlık personeli refakatinde çeşitli aktivitelerle engellilere günlük yaşam programları uygulanıyor. Engellilerin el becerilerinin geliştirilmesi amacıyla halk eğitimi müdürlüklerince görevlendirilen usta öğreticiler yardımıyla çalışmalar yürütülüyor.

Engellilere beceri kazandırılarak istihdam edilebilmelerinin hedeflendiği merkezlerden hem engelliler hem de engellisine evde bakan aileler ücretsiz faydalaniyor. Sayıları 68'e ulaşan merkezlerin ülke genelinde yaygınlaştırılması planlanıyor. Aileler sosyal hayata daha aktif katılabiliyor Merkezlerde, yeti kaybı olan çocukların sportif faaliyetlere yönelik aktivitelerde bulunması için beden eğitimi öğretmenleri tarafından çalışmalar yapılıyor. Çocuk gelişim uzmanı personeli tarafından çocukların öz bakım ve akademik becerileri geliştiriliyor.

Uyku odalarının da bulunduğu merkezlerde yeti kaybı olan çocuklar, müzik ve resim atölyesi, tiyatro, halk oyunları, drama, ebru, gezi, piknik, alışveriş gibi pek çok etkinliklere de katılıyor. Bakımın, sertifikalı bakıcılar tarafından karşılandığı merkezlerde, engelli ailelerine de danışmanlık hizmeti veriliyor. Engellilerin gündüz bakım ve rehabilitasyon hizmeti aldığı merkezler sayesinde engelli aileleri kendilerine vakit ayırabiliyor, sosyal hayata daha aktif katılabiliyor. Milli Eğitim Bakanlığınca bağlı okullara giderek, özel eğitim rehberliği alan, evde bakım desteğinden faydalanan, 24 yaşını tamamladığı için eğitim alamayan engelliler de merkezlerden ücretsiz yararlanıyor.

07 Kasım 2019 Perşembe

Disleksi Farkındalık Sempozyumunda Disleksili Bireylerin Sorunları ve Beklentileri Ele Alındı

Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün düzenlediği Disleksi Farkındalık Sempozyumu 6 Kasım 2019'da ATO Meclis Salonunda yapıldı.

1-7 KASIM tarihleri arasında kutlanan '**Dünya Disleksi Haftası**' münasebetiyle, AÇSHB Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürlüğü ve Disleksi Öğrenme Güçlüğü Derneği tarafından ATO Meclis Salonunda bir farkındalık sempozyumu düzenlendi.

Kişinin normal veya üstün zekâ düzeyinde olmasına rağmen okuma, yazma ve dil becerilerinde problem yaşamasına sebep olan özel öğrenme güçlüğü olarak tanımlanan disleksi, genellikle okuma bozukluğu şeklinde gözlemleniyor. Bu güçlüğü yaşayan bireylerin çoğu aynı zamanda dikkat eksikliği ve hiperaktivite de bulunabiliyor. Disleksi ile ilgili erken tanılama ve doğru eğitim öğretim yöntemleri uygulamak büyük önem taşıyor.

27 Ülkenin üye olduğu Avrupa Disleksi Birliği tarafından 1-7 Kasım haftası Disleksi Farkındalık Haftası olarak kabul edildikten sonra Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürlüğü ve Disleksi Öğrenme Güçlüğü Derneği işbirliği ile 25 Kasım 2015 yılında İlk Disleksi çalıştayı, Mayıs 2016 disleksili çocuklar ve gençlere yönelik, senaryo eğitimi, belgesel çalışması ve kısa film yarışması düzenlendi. Eylül 2017'de Disleksi Farkındalık Kamu Spotu hazırlandı.

Bu yıl 1-7 Kasım Disleksi Farkındalık haftası kapsamında; 81 ilde afiş broşür çalışması, toplu taşıma araçları ekranında dönecek kamu spotu çalışması (Bakanlığımız logolu 2017 yılı kamu spotu), 6 Kasım 2019 tarihinde sabah oturumunda ailelere, öğleden sonra oturumunda profesyonellere yönelik toplam iki oturumda Ankara Ticaret Odası Meclis Salonunda sempozyum etkinlikleri gerçekleştirildi.

Uzm. Dr. Orhan KOÇ: Sahada İnsana Dair Uygulamalar Çok Önemli. Bu Nedenle de Sivil Toplum Kuruluşlarıyla Sürekli Temas Halindeyiz.

Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürü Uzm. Dr. Orhan KOÇ; dislektik çocukların tespitinin yapılmasının güçlüğüne değindi. Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, Millî Eğitim Bakanlığı, Sivil Toplum Kuruluşları ve ilgili tüm tarafların katılımıyla dislektik çocukların nasıl desteklenmesi gerektiğini ifade etti. Ayrıca 'disleksi' hastası bireylerin ailelerinin bilinçlendirilmesi ve benzeri başlıklar için nasıl bir davranış biçimi oluşturulması gerektiğini vurguladı.

Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürü Uzm. Dr. Orhan KOÇ, disleksi konusunda erken tanının önemine vurgu yaptı. Bakanlık bünyesinde gelinen noktayı ve ÇÖZGER' in olumlu etkilerini anlattığı konuşmasında; "Disleksi ilkokul 1'inci sınıfta tanıyoruz. Çünkü çocuk orada okuma yazma gibi doğal bir teste tabi tutuluyor. Ama disleksi daha erken tanılmak için çalışmamız lazım. Bu toplantı buna vesile olacaktır. Tanıldıktan sonraki süreçleri hep beraber hayata geçireceğiz" dedi. Uzm. Dr. Orhan KOÇ ayrıca, sahada insana dair uygulamaların çok önemli olduğunu, bu nedenle de sivil toplum kuruluşlarıyla sürekli temas halinde olduklarını, disleksi tanısı konan çocukların üstün yetenekleri olduğunu da ifade ederek, bunu keşfetmenin ve bunun için programlar geliştirmenin önemine dikkat çekti.

1. Oturum başkanlığını da AÇSHB Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdür Yardımcısı Faik YILDIRIM, Öğleden sonraki
2. Oturum başkanlığını AÇSHB Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdür Yardımcısı Sebiha BAŞARAN yaptı. Bilimsel ağırlıklı konuşmalar yapıldığı sempozyumun 2'nci oturumunda, MEB Rehberlik ve Özel Eğitim Genel Müdürlüğü adına öğretmen Nazlı Deniz SARI; Uygulama, mevzuat destek odası uygulamaları ve gelişmeleri konusunda katılımcılara bilgilendirme yaptı. Ankara Üniversitesi Özel Eğitim Bölüm Başkanı Doç. Dr. Cevriye ERGÜL ise Özel Eğitimde öğretmen, veli ve çevrenin gelişim sürecine ilişkin etkilerini vurguladı. Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi Özel Eğitim Bölüm Başkanı Yrd. Doç. Dr. Ayşegül Şükran ÖZ; Disleksi'li bir öğrencisi üzerinden gözlemlenen sorun ve çözüm önerilerini vurguladı. Konuşmacılardan Uzman Psikolog Ecmel ÇITAK; Kendi Disleksi mücadelesini ve toplum içinde yaşadığı güçlükleri anlattı. Program karşılıklı soru ve cevapların ardından sona erdi.

13 Kasım 2019 Çarşamba

Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı Zehra Zümrüt Selçuk Sinop Engelli Bakım Merkezinin Açılışını Yaptı

Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı Zehra Zümrüt SELÇUK, Sinop'ta yapımı tamamlanan Gündüzlü Bakım Merkezinin açılış törenine katıldı. Sinop'ta temaslarda bulunan Bakan SELÇUK; Milli Ağaçlandırma Günü'nde düzenlenen 'Geleceğe Nefes' programı kapsamında Sinop'ta fidan dikim etkinliği sonrasında, Sinop'ta yapımı tamamlanan Gündüzlü Bakım Merkezi'nin açılışını gerçekleştirdi. SELÇUK, burada yaptığı konuşmada, hükümet olarak bakım hizmetlerinde çok önemli mesafeler kat ettiklerini söyledi. Engelli vatandaşlara yönelik bakım ve bakım destek hizmetlerini 2005 yılından bu yana

etkin bir şekilde sürdürdüklerini anlatan Bakan SELÇUK, 2007 yılından itibaren de evde bakım yardımı hizmeti vermeye başladıklarını vurguladı.

515 Bin 749 Engelli Vatandaşa 4 Milyar 514 Milyon 346 Lira Ödeme Yapıldı

Bakan SELÇUK, 2019 yılında 515 bin 749 engelli vatandaşa 4 milyar 514 milyon 346 lira ödeme yapıldığına işaret ederek "Engelli yakınlarının ihtiyaçlarını da göz ardı edemezdik. Ailelerimize destek olmak için, engelli kardeşlerimizi yılda 45 güne kadar yatılı bakım merkezlerimizde ücretsiz misafir ediyoruz. Açılışını yapacağımız merkezimiz dahil 67 gündüzlü bakım merkezimizden 609 engellimiz yararlanıyor. Ayrıca 354 bakım merkezinde 27 binden fazla engellimize yatılı bakım hizmeti sunuyoruz." açıklamasında bulundu.

Bakan SELÇUK, yeni hizmete giren merkezde spor, sanat, tarım, rehabilitasyon, kümes hayvanı ve mantar yetiştiriciliği gibi faaliyetler de yapılabildiğini kaydetti. SELÇUK daha sonra açılışını yaptığı merkezi beraberindeki heyetle gezerek yetkililerden bilgi aldı, çocuklarla sohbet etti. Zehra Zümrüt SELÇUK, Sinop Valiliğini de ziyaret etti. Vali Köksal ŞAKALAR ile ikili görüşme gerçekleştiren SELÇUK, koordinasyon toplantısına başkanlık etti. Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı Zehra Zümrüt SELÇUK daha sonra Hakkari'nin Çukurca İlçesi'nde 2012'de şehit olan tankçı er Bülent Yalçın'ın ailesini ziyaret etti.

14 Kasım 2019 Perşembe

Çanakkale'de Yaşlı Refahı Semineri Düzenlendi

Yaşlı Refahı Semineri Çanakkale'de Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdür Yardımcısı Avni ÖZKAYA'nın katılımıyla gerçekleştirildi.

Kepez Uygulama Otelinde gerçekleştirilen Yaşlı Refahı Seminerine Çanakkale ve Balıkesir AÇSHB İl müdürlük personeli, yaşlı bakım evi personel ve yetkilileri ile sağlık birimi görevlileri katıldı. Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürü Yardımcısı Avni ÖZKAYA Yaşlı Refahı Semineri açılış konuşmasında; "Dünyada ve Türkiye'de artan yaşlanma hızının bizlere uyarı niteliği taşıdığını, amaçlarının seri düzenlenen Yaşlı Refahı Seminerleri ile katılımcıların yaşlılık alanında duyarlılığını ve kişisel gelişimini sağlamak, farklı illerin uygulamaları ve güncel gelişmeler hakkında görüş ve önerilerini almak, personelin moral ve motivasyonlarını yükseltmek ve aynı zamanda yerel düzeyde farkındalık oluşturmak olduğunu" belirtti.

15 Kasım 2019 Cuma

Erişilebilirlikte Güncel Yaklaşımlar Konulu Bilgilendirme Toplantılarında Görsel Farkındalığın Sağlanması ve Erişilebilirliğin Yaygınlaştırılması Ele Alındı

Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürlüğünce, 81 ilde valilik bünyesinde kurulan Erişilebilirlik İzleme ve Denetleme komisyonlarına yönelik bilgilendirme toplantıları 25 Ekim 2019 ve 8 Kasım 2019 tarihlerinde yapıldı.

25 Ekim 2019 tarihinde Çalışma ve Sosyal Güvenlik Eğitim ve Araştırma Merkezi'nde (ÇASGEM) düzenlenen ilk toplantıya Erişilebilirlik işlerinden sorumlu il müdür yardımcısı ile komisyonun sekreteryaya görevlerini yürüten personel olmak üzere her ilden 2 kişi katılım sağladı.

İlk toplantının açılış konuşmasını yapan Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürü Uzm. Dr. Orhan KOÇ, denetim faaliyetlerinin önemine vurgu yaparak illerde verilen erişilebilirlik belgesi sayısının artırılması gerektiğini belirtti.

Uzm. Dr. Orhan KOÇ: Erişilebilirlik Değerlendirme Modülü (ERDEM) Hazırlama Çalışmaları Yürütülüyor

Ardından erişilebilirlikle ilgili görsel farkındalık sağlamak ve erişilebilirliğin yaygınlaştırılmasını teşvik etmek amacıyla hazırlanan, erişilebilirlik belgesini almaya hak kazanmış olanların tabela gibi görünür alanlarda, broşür, kartvizit gibi basılı materyallerinde kullanabileceği "Erişilebilirlik Logosu" hakkında bilgiler paylaştı. Son olarak binaların erişilebilirliğine ilişkin öz değerlendirme yapılmasına olanak sağlayacak bir yazılım modülü olan **Erişilebilirlik Değerlendirme Modülü (ERDEM)** hazırlama çalışmaları yürütüldüğünün müjdesini verdi.

Bilgilendirme toplantılarının ikincisi 8 Kasım 2019 tarihinde düzenlendi. Toplantıya Ankara il müdürlüğü ve diğer kamu kurumlarında görevli komisyon üyeleri katılım sağladı.

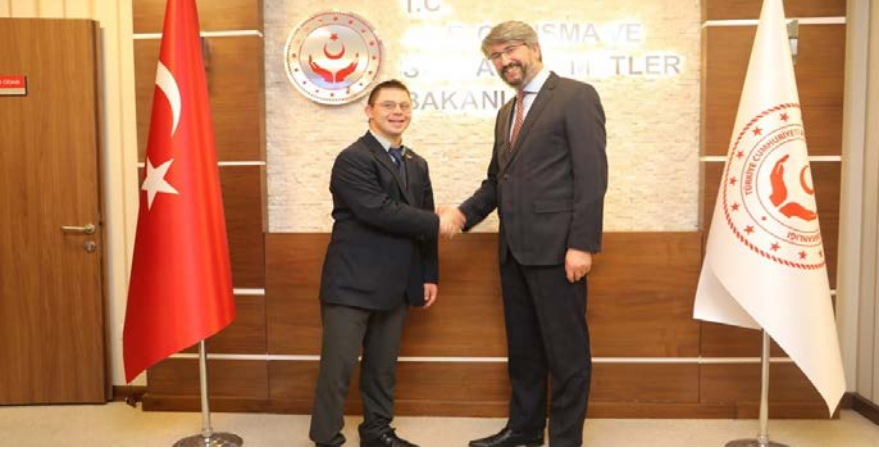
İkinci toplantının açılış konuşmasını yapan Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdür Yardımcısı Önal İNALTEKİN, erişilebilirliğin dünyada ve ülkemizde artan önemine vurgu yaptı. Tüm hizmet alanlarında erişilebilirliğin bir gereklilik olduğundan bahsederek ve konu ile ilgili çalışan personelin Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı için değerine dikkat çekti.

15 Kasım 2019 Cuma

Down Sendromu STK-Kamu Buluşmaları Devam Ediyor

Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün STK Buluşmaları; "Down Sendromu" gündemiyle 12 Kasım 2019 **Salı günü** Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, Söğütözü Yerleşkesinde Bakanlık Toplantı Salonunda gerçekleştirildi. Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürlüğü tarafından planlanan, farklı ihtiyaçları bulunan engel türleri için sorun ve ihtiyaç analizi kapsamında "**STK Buluşmaları**" toplantılarında, belirli engel gruplarına yönelik faaliyet göstermekte olan sivil toplum kuruluşlarının engelli birey ve ailelerinin yaşadıkları sorun ve çözüm önerilerini istişare ederek, bu sorunlara çözüm bulacak hizmet sunucularıyla aynı platformda bir araya gelmeleri sağlanıyor.

STK Buluşmaları "Down Sendromu" gündemiyle sivil toplum kuruluşlarının, ilgili kurum temsilcilerinin ve uzmanlar ve down sendromlu bireyler ve ailelerinin katılımıyla Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı Söğütözü Yerleşkesinde Bakanlık Toplantı salonunda **12 Kasım 2019 Salı** günü düzenlendi.

Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürü Uzm. Dr. Orhan KOÇ, toplantının açılış konuşmasında; kamu-sivil toplum işbirliğini önemsediklerini, bu amaçla bir dizi tematik toplantı yaptıklarını, bu toplantılarda STK ve akademisyenleri dinlediklerini, tek masa etrafında konu ile ilgili sorunların ve çözümlerin ele alındığını belirtti. KOÇ ayrıca kamu, kurum ve kuruluşları ile STK'lardan yoğun katılım olmasından dolayı memnuniyetini dile getirdi. KOÇ, Bugüne kadar önemli işler yapıldığını, toplantı sonuçlarının ilgili diğer paydaşlara da iletileceğini ifade etti. Toplantıda AR-GE ve Proje Dairesi Başkanı Tayyar KUZ yaptığı sunumda; Engelsiz Vizyon Belgesi, Engelli İstihdamı, Engelli Sağlık Kurulu Raporu, Engelli Bakım Hizmetleri, Bütünleşik Bakım Modeli başlıklı konularda bilgi verdi. Toplantıda; kamu, kurum ve kuruluşları ve STK temsilcileri ile down sendromlu bireyler ve aileleri söz alarak konuya ilişkin görüş ve önerilerini paylaştı.

19 Kasım 2019 Salı

Bursa'da "Yaşlı Refahı Bölge Semineri" Gerçekleştirildi

2019 yılının 'Yaşlı Yılı' ilan edilmesi üzerine, Cumhurbaşkanlığı 180 Günlük İcraat Programı kapsamında, Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürlüğü tarafından Bursa'da "**Yaşlı Refahı Bölge Semineri**" 14 Kasım 2019 Perşembe günü gerçekleştirildi.

Bursa "**Yaşlı Refahı Bölge Semineri**" 14 Kasım 2019 Perşembe günü gerçekleştirildi. Seminere, Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdür Yardımcısı Avni ÖZKAYA, Vali Yardımcısı Yalçın BULUT, Bursa Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürü Hasan YILMAZ, Yalova İl Müdürü Faruk UYSAL, Kütahya İl

Müdürü Ömer TURAN, İl Müdür Yardımcıları, Bilecik, Kütahya, Yalova illerinden görevli meslek elemanları yaşlılık alanlarında çalışan resmi ve özel kuruluş temsilcilerinden 200 kişi katıldı.

Yaşlılarımıza yönelik koruyucu, önleyici, eğitici, geliştirici, rehberlik ve rehabilite edici sosyal hizmet faaliyetlerinin iyileştirilerek sürdürülmesi yönünde hazırlanan seminerin açılış konuşmalarını Bursa İl Müdürü Hasan YILMAZ ile Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdür Yardımcısı Avni ÖZKAYA gerçekleştirdi. İl Müdürü Hasan YILMAZ;

"Yaşlanmanın kaçınılmaz olduğu bilinciyle, toplumun tüm kesimlerinin her yaşta sağlıklı yaşam alışkanlıklarını edinmesi, hem yerel hem ulusal düzeyde, sosyal, ruhsal, ekonomik yönden pek çok kazanç sağlayacaktır. Bu doğrultuda, bugün buradan çıkacak görüş ve uygulamaların ilimiz ve ülkemiz için yararlı olması dileğimle, hepimizi saygıyla selamlıyorum." dedi.

Seri Düzenlenen Yaşlı Refahı Seminerleri İle Katılımcıların Yaşlılık Alanında Duyarlılığı Ve Kişisel Gelişimi Sağlanıyor

Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdür Yardımcısı Avni ÖZKAYA konuşmasında; Dünyada ve Türkiye'de artan yaşlanma hızının bizlere uyarı niteliği taşıdığını, amaçlarının seri düzenlenen Yaşlı Refahı Seminerleri ile katılımcıların yaşlılık alanında duyarlılığını ve kişisel gelişimini sağlamak, farklı illerin uygulamaları ve güncel gelişmeler hakkında görüş ve önerilerini almak, personelin moral ve motivasyonlarını yükseltmek ve aynı zamanda yerel düzeyde farkındalık oluşturmak olduğunu belirtti.

Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürlüğünde görevli Uzman İpek KELBAŞ "Yaşlılık, Yaşam Kalitesi ve Yaşlı Hakları", Sosyal Yardımlar Genel Müdürlüğünde görevli Uzman Hulusi GÖLPINAR "Yaşlı Refahı, Yoksulluk ve Sosyal Yardım Hizmetleri" konulu sunum gerçekleştirdi. Uzman Rümeyza CEYLAN "Gündüz Hizmet Modeli", Aile ve Toplum Hizmetleri Genel Müdürlüğü Sosyal Araştırma ve Politika Geliştirme Daire Başkan Vekili Dr. Yasemin ESEN ise "Yaşlılıkta Ailenin Rolü" başlığı altında aile yapılarındaki farklılıklara göre yaşlı bakımda rol alan aile bireylerine ilişkin verileri sundu.

Programın öğleden sonraki oturumunda, Doçent Dr. Meliha KASAPOĞLU, "Kırılgan Yaşlıda Düşme Korkusu, Fiziksel Egzersiz" konusunda, Dr. Sinay ÖNEN "Yaşlı Ruh Sağlığı" konusunda ve Dr. Betül Fatma AKAÇ "Evde Bakımda Sağlık Hizmetleri" ile ilgili sunumlarını gerçekleştirdiler. Yaşlanmanın kaçınılmaz olduğu, yaşlanma ile ortaya çıkan fizyolojik değişimlerin olumsuz etkilerinin en aza indirilmesi, sağlıklı bir yaşam süreci ile ileri yaşlarda bağımsız günlük yaşam aktivitelerinin sürdürülebilmesi konularının ve istatistikî verilerin kapsamlı bir biçimde ele alındığı "Yaşlı Refahı Bölgesel Semineri", sahada çalışan uzmanlar, STK temsilcileri ve özel sektör temsilcileri tarafından ilgiyle takip edildi. Konuşmacılara, katılımları ve katkıları için, kendileri adına Bursa İl Müdürlüğü tarafından bağışlanan fidanların sertifikaları takdim edildi.

Örnek Proje: "Tarım İle Engelleri Aşıyoruz"

Yaşlı Refahı Semineri sonrasında Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdür Yardımcısı Avni ÖZKAYA ve beraberindekiler, Hüriyet Lisesi Tarım Lisesi bahçesinde yer alan ÖZEL BAKIM Merkezlerinde kalan engellilerin tarım ile rehabilitasyonunu sağlamak üzere "Tarım İle Engelleri Aşıyoruz" Projesi kapsamında Bursa Büyükşehir Belediyesi, Tarım ve Ormanlık İl Müdürlüğü ile birlikte oluşturulan Sera ziyareti gerçekleştirildi. Sera ziyaretinin ardından, 7.898 m²'lik alan üzerinde kurulu Celal Sönmez Gündüzlü Bakım Rehabilitasyon ve Aile Danışma Merkezi ile 6.234 m²'lik alan üzerinde kurulu Hasan Öztimur Huzurevi Yaşlı Bakım Rehabilitasyon Merkezi ziyaret edildi. Kuruluş Müdürlerinin katılımı ile değerlendirme toplantısı yapıldı.

Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı Selçuk: Ülke Genelinde Toplam 406 Huzurevinde 26 Bin 233 Yaşlıya Hizmet Veriliyor 168 Bin Yaşlı Evde Bakım Desteğinden Faydalaniyor

Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı Zehra Zümrüt SELÇUK; TBMM Plan ve Bütçe Komisyonunda Bakanlığın 2020 yılı bütçesinin sunumunda, engelli atamalarının kamu kurum ve kuruluşlarının talepleri doğrultusunda Aralık ayında yapılacağını söyledi.

Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı Zehra Zümrüt SELÇUK; TBMM Plan ve Bütçe Komisyonunda, eğitimden sağlığa, istihdamdan sosyal hayata her alanda engellilerin olduğunu, engelli atamalarının kamu kurum ve kuruluşlarının talepleri doğrultusunda aralık ayında yapılacağını bildirdi.

Türkiye 2007'de Engellilerin Haklarına İlişkin Sözleşmeyi İmzalayan İlk Ülkelerden Biri

Engelliler Hakkında Kanun ve alt düzenlemeleriyle Türkiye'de ilk kez 1500 maddelik engelliler hukuku oluşturulduğunu anımsatan Bakan SELÇUK, Türkiye'nin 2007'de Engellilerin Haklarına İlişkin Sözleşmeyi imzalayan ilk ülkeler arasında yer aldığını vurguladı.

SELÇUK, engellilere yönelik hizmetleri medeniyetin ve gelişmişliğin temel bir göstergesi olarak gördüklerini ifade ederek, "Engelli atamalarını, kotaları dolduğu sürece aralık ayında gerçekleştireceğiz." dedi.

Gündüz Yaşam Merkezlerinin Ülke Genelinde Yaygınlaştırılması Devam Edecek

Engelli bireylere yönelik gündüz yaşam merkezlerini ülke genelinde yaygınlaştırmaya devam ettiklerini belirten SELÇUK, 2018'de 7 olan gündüz yaşam merkezi sayısını 2019 itibarıyla 52 ilde 68'e çıkardıklarını söyledi.

Engellilerin ilgi, yetenek ve becerilerine odaklanarak işe yerleştirilmesini sağlayan istihdam modeline önem verdiklerini vurgulayan SELÇUK, "2002'ye kadar atanan engelli memur sayımız 5 bin 770 civarındayken hükümetlerimiz döneminde atanan engelli memur sayısı yaklaşık 10 kat artarak 55 bini geçti. Geçmiş yıllarda olduğu gibi engelli vatandaşlarımızın EKPSS sınav maliyetini Bakanlığımızca karşılamaya devam ediyoruz." diye konuştu.

Ülke Genelinde Toplam 406 Huzurevinde 26 Bin 233 Yaşlıya Hizmet Veriliyor 168 Bin Yaşlı Evde Bakım Desteğinden Faydalaniyor

SELÇUK, 2019 itibarıyla yatılı kurum bakımı talebi olan 152'si resmi olmak üzere ülke genelinde toplam 406 huzurevinde 26 bin 233 yaşlıya hizmet verildiğini anlatarak, 168 bin yaşlının evde bakım desteğinden faydalandığını kaydetti.

Bakanlık olarak, şehitlerin emanetlerine ve kahraman gazilere sahip çıkmaya devam ettiklerini dile getiren SELÇUK, 2014'ten bugüne kadar 26 bini aşkın şehit yakını, gazi ve gazi yakınına kamuda istihdam sağlandığını vurguladı.

Sosyal Yardım Kartı Projesi Hayata Geçirildi 2 Milyon Vatandaşa Banka Kartı Verildi

Sosyal Yardım Kartı Projesini hayata geçirerek 2 milyon vatandaşa banka kartı verdiklerini ifade eden SELÇUK, tüm sosyal yardımların yüzde 86'sının artık nakdi olarak yapıldığına dikkati çekti. SELÇUK, sosyal yardım alan fakat çalışabilir durumdaki vatandaşları, İŞKUR'a yönlendirerek istihdamlarını teşvik etdiklerini de söyledi.

25 Kasım 2019 Pazartesi

Yetişkin Gençler Huzur Bocce Ligi Final Müسابakaları 18-23 Kasım 2019 Tarihlerinde Antalya'da Yapıldı

Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı Strateji Planında yer alan "**Aktif Yaşlanma**" vizyon ve politika hedefleri çerçevesinde huzurevlerinde kalmakta olan yaşlıların katılımıyla 2016 yılından bugüne gerçekleştirilen **Bocce Ligi**, 2019 yılı sezonu 18-23 Kasım 2019 Tarihlerinde Antalya'da gerçekleştirildi.

Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürlüğü tarafından huzurevlerinde kalan yaşlıların spor yoluyla fiziksel, psiko-sosyal ve duygusal yönden desteklenmeleri ve hoşça vakit geçirmeleri amacıyla Bocce Bowling ve Dart Federasyonu işbirliğiyle 2016 yılında başlatılan Bocce sporu bugün ülkemizde profesyonel bir lig şeklini aldı. Bu kapsamda Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığınca 2016 yılı Eylül ayında kuruluşlarda görevli 120 personele, 2018 yılında ise yine 120 personelimize antrenörlük ve hakemlik eğitimi verildi. Yaşlılar için aktif dinlenme sağlayan ve hiçbir

sakatlanma riski içermeyen Bocce sporu aracılığıyla, farklı illerden yaşlıların müsabakalar, turnuvalar ve fiziksel hareketlilik organizasyonları eşliğinde sağlıklı ve huzurlu bir biçimde yaşantılarını daha aktif olarak sürdürmeleri, yine farklı illerde bir araya gelerek birbirleriyle kaynaşmaları, çocuklar ile gençlere örnek olmaları sağlanıyor.

“Yetişkin Gençler Huzur Bocce Ligi” 2019 Yılı Sezonu 29 Nisan 2019’da Ankara Çubuk Abidin Yılmaz Yaşlı Bakım ve Rehabilitasyon Merkez Müdürlüğünde Başlatıldı.

Gelenekselleşen ve ülkemizde aktif yaşlanma denilince ilk akla gelen etkinlik organizasyonlarından Bocce Liginin 2019 yılı sezonu **“Yetişkin Gençler Huzur Bocce Ligi”** olarak 29 Nisan 2019 tarihinde Ankara Çubuk Abidin Yılmaz Yaşlı Bakım ve Rehabilitasyon Merkez Müdürlüğünde yapılan maç ile start aldı. **“Yetişkin Gençler Huzur Bocce Ligi”**’nin 2019 yılı sezonu müsabakaları rekor bir katılımı, 53 ilden huzurevi ve gazi takımları ile birlikte 109 takım

ile başladı. Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürlüğü öncülüğünde gerçekleştirilen Yetişkin Gençler Huzur Bocce Ligi Şampiyonasına bu yıl ilk kez yaşlıların yanı sıra gaziler de katıldı. 2019 yılı sezonu 20 grupta gerçekleştirilen Yetişkin Gençler Huzur Bocce Şampiyonasında gruplarını ilk iki sırada tamamlayan toplam 40 takım bir üst tura çıkarak finallere katılmaya hak kazandı.

Yetişkin Gençler Huzur Bocce Ligi Finalleri; 18-23 Kasım 2019 tarihlerinde Kemer/Antalya’da Gerçekleştirildi

Yetişkin Gençler Huzur Bocce Ligi Finalleri; 18-23 Kasım 2019 tarihinde Antalya/Kemer’de düzenlendi. Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı kuruluşlarında çalışan 20 hakem ile gerçekleştirilen ve 22 Kasım da Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürü Uzm. Dr. Orhan KOÇ’un da katılımıyla gerçekleştirilen maçlar sonucunda Yetişkin Gençler Huzur Bocce **Şampiyonu Denizli Çivril Huzurevi**, geçen yıl Antalya’da düzenlenen 60 yaş üstü Yetişkin Gençler Türkiye Bocce Finalinde Türkiye 4’üncülüğü elde eden **Kırşehir Huzurevi** Bocce takımı bu yıl ki turnuvada 2’nci, **SHÇEK Fethiye Belediyesi Huzurevi** ise 3’üncü oldu. Finallere Yalova dan katılan Şehit Yakınları ve Gazi Takımı ise Şeref ödülüne layık görüldü. Gelecek yıllarda **Yetişkin Gençler Huzur Bocce Şampiyonasına** uluslararası bir kimlik kazandırılması hedefleniyor.

27 Kasım 2019 Çarşamba

Yaşlı Hakları İçin Çaba Çalıştayı Tamamlandı

Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdür Yardımcısı Avni Özkaya’nın katıldığı, Yaşlı Dostu Kent Fethiye Platformu ve Tazelenme Üniversitesi Fethiye Kampüsü tarafından düzenlenen **‘Yaşlı Hakları İçin Çaba Çalıştayı’** tamamlandı.

İki gün süren etkinliğin açılış programı Fethiye Belediyesi Özer Olgun Kültür Merkezi Salonu’nda yapıldı. Fethiye Belediye Başkan Yardımcısı Oğuz BOLELLİ, Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdür Yardımcısı Avni ÖZKAYA, Muğla Büyükşehir Belediyesi Sağlık ve Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanı Ünsal PAŞALI, Antalya Büyükşehir Belediyesi Sosyal Hizmetler Müdürü Sevilay AKÇA, İzmir Büyükşehir Belediyesi Sosyal Hizmetler Müdürü Serpil KESKİN, İyi Parti

Fethiye İlçe Başkanı Suat AYBEK, sivil toplum kuruluşları temsilcileri, Tazelenme Üniversitesi idarecileri ve öğrencileri ile akademisyenlerin yer aldı.

İlk olarak konuşan YAŞAT Projesi ve Tazelenme Üniversitesi Fethiye Kampüsü Yürütücüsü Öğretim Görevlisi Cemil YAVUZ, "2018 yılında Tazelenme Üniversitesi'ni kurma fikri çıktı. Ardından bir yıl boyunca yoğun bir hazırlık dönemi yaşadık, Fethiye Belediyesi tarafından hazırlanan proje, yaşlı bakım merkezi ihtiyacını giderecek. Bu çalıştay sonucunda inanıyorum ki Fethiye için çok önemli bir temel oluşacak ve güzel sonuçlar ortaya çıkacak" dedi.

Yaşlı Dostu Kent Fethiye Platformu Kurucusu Prof. Dr. Melih BULUT, "Bir yürüyüş etkinliği esnasında platformumuzun kurulmasına karar verdik ve bugünlere geldik. Bu heyecanımızı tüm Türkiye'ye yaymalıyız. Çünkü dünyanın en hızlı yaşlanan ikinci ülkesiyiz. İlk sırada Güney Kore bulunuyor. Buna devlet ve toplum olarak hazır değiliz. Bir taraftan da çok becerikli bir toplumuz. Kısa zamanda işleri halledebiliriz. Fethiye Tazelenme Üniversitesi bunun bir örneği. İşbirliği ile bunu başardık. Bu devletin tek başına çözeceği bir problem değil. Hiçbir Cumhurbaşkanı yapmadı, Cumhurbaşkanımız Şubat ayında yaşlılar şurasını topladı. Bu yılı **Yaşlılık Yılı** ilan etti. Devlet olmadan bu işi yapamayız. Devlet ortak akli temsil eder." ifadelerini kullandı.

Konuşmaların ardından çalıştayın birinci oturumunda **Sürdürülebilir Yaşlanma** konusu ele alındı. Oturum Başkanlıklarını Fethiye Sağlık Bilimleri Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Fatmagül YUR ve Tazelenme Üniversitesi Fethiye Kampüsü Öğrenci Temsilcisi Canan İZMİRLİ'nin yaptığı bölümde konuşmacılardan Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdür Yardımcısı Avni ÖZKAYA, "**Türkiye Yaşlı Nüfusu Özellikleri ve Projeksiyonu Fırsatlar ve Tehditler**" konulu sunumunu gerçekleştirdi.

ÖZKAYA sunumunda; "Dünya Sağlık Örgütüne göre yaşlanmanın kronolojik sınırı 65 yaş olarak belirlenmiştir. Ülkemizde farklı hizmetler için farklı yaş esas alınmakla birlikte genel olarak 60 ve üzerinde olan kişiler yaşlı olarak kabul edilmektedir. Ancak dünya sağlık örgütü 65 ve üzerindeki kişileri yaşlı olarak tanımlamaktadır. Önümüzdeki günlerde ülkemizde de birçok hizmetler açısından 65 ve üzeri yaşta olan kişilerin yaşlı olarak kabul edilmesi beklenmektedir. Nüfusun yaşlanması küresel bir olgudur. En yüksek yaşlı nüfus oranına sahip ülke, Yüzde 28,4 ile Japonya. Türkiye bu sıralamada 167 ülke arasında 66. sırada yer almaktadır. Ülkemizde nüfus demografi bölgesel farklılıklar içermektedir. Bu nedenle ülkemizdeki hizmet modelleri il ve bölge bazlı sosyoekonomik ve kültürel yapıya uygun olarak geliştirilmektedir.

Alzheimer hastalığından ölen yaşlıların oranı 2013 yılında %3,6 iken bu oran 2017 yılında %4,6'ya yükseldi. Yaşlılık döneminde ortaya çıkan fonksiyonel düşüş ve arazlarla yaşlı bireyin baş edebilmesi ve sorunlarının üstesinden gelerek sosyal işlevselliğini başarıyla devam ettirebilmesi için yaşlılıkta yaşam kalitesi büyük önem taşımaktadır. Yaşlı haklarına ilişkin uluslararası hukukta özel olarak tanımlanmış herhangi bir belge bulunmamaktadır. İnsan Hakları Evrensel Beyanname, Engellilerin Haklarına İlişkin Sözleşme ve diğer insan hakları Sözleşmelerinde yaşlıları da ilgilendiren maddeler yer almaktadır. Yaşlıların haklarını kullanamadıklarını genel kabul görmüş durumdadır. **Yaşlılara Destek Programı** çerçevesinde sizlerle bazı rakamları paylaşmak istiyorum. 2016 yılı YADES: Sakarya, Kayseri, Trabzon Kahramanmaraş ve Şanlıurfa Belediyelerine toplam 3.873.616 TL destek. 2017 yılı YADES: Antalya, Gaziantep, Malatya, Ordu ve Samsun Belediyelerine toplam 10.000.000 TL destek. 2018 yılı YADES: Antalya, Diyarbakır, Eskişehir, Kayseri, Kocaeli, Kahramanmaraş, Şanlıurfa Belediyelerine toplam

12.364.615 TL destek. 2019 yılı YADES bütçesi 2.716.000 TL yatırım ödeneği tahsis edilmiştir. İş ve işlemler başlatılmış olup çalışmaların mali yıl sonuna kadar tamamlanması planlanmaktadır.

Tüm yaş gruplarında huzurevinde kalacağını söyleyenlerin ilk üç gerekçesi ve oranları şöyle; Çocuklarına yük olmak istemeyenlerin oranı %54, Huzur evindeki imkânların daha rahat olduğunu söyleyenler %14. Bir diğer gerekçe de 'Çocuklarım benimle birlikte yaşamak istemeyebilir' düşüncesi. Bakanlığımıza bağlı resmi ve özel, engelli ve yaşlı bireylere hizmet veren uzun süreli bakım yatak kapasitesi 66.000 kadardır. Bu durumda 100.000 nüfusa yaklaşık 83 yatak düşmektedir. Bu veriler ışığında ülkemizde gelecek yıllarda mevcut uzun süreli bakım yatak kapasitemizin en az on kat artırılmasına ihtiyaç duyulmaktadır. 2019 itibarı ile Bakanlığımıza bağlı resmi ve özel toplam 34.188 kapasiteli, 411 huzurevinde yaşlılarımıza yatılı kurum bakımı hizmeti verilmektedir. 2012 yılında başlattığımız **Yaşlı Yaşamevi Projesi** ile 32 Yaşlı Yaşam Evinde 129 yaşlımıza ev ortamında hizmet sunmaktayız. Ayrıca resmi ve özel toplam 32.478 kapasiteli, 354 engelli bakım merkezimizde engellimize yatılı kurum bakımı hizmeti verilmektedir. 149 umut evinde, 839 engellimize ev ortamında hizmet sunmaktayız." dedi.

Pamukkale Üniversitesi'nden Yaşlı Sorunları Araştırma Derneği Onursal Başkanı Prof. Dr. Velittin KALINKARA da "**Yaşanabilir Toplumlar ve Sürdürülebilir Yerde Yaşlanma**" hakkında katılımcılara bilgiler aktardı. Bu bölümün son konuşmacısı Adnan Menderes Üniversitesi'nden Prof. Dr. Didem KIRAZ ise "**Sağlıklı Kentler ve Yaşlılar**" konusuna değindi.

Çalıştayın 2. oturumunun konusu ise **Yaşlı Dostu Kentler ve Uygulamalar** oldu. Bu bölümde Oturum Başkanlıklarını Tazelenme Üniversitesi Muğla Kampüsü Kurucusu Prof. Dr. Muammer TUNA ve Fethiye Kent Konseyi Başkanı Öğretim Görevlisi Gülbahar Kayhan EDİK yürüttü. Bu oturumda 65+ Yaşlı Hakları Derneği Başkanı Dr. Esra AKAN "**Yaşlı Dostu Kentler**

ve Yaşlı Dostu Mimari", Kadıköy Kent Konseyi'nden İkbal Polat "Yaşlı Dostu Kent Kadıköy Süreci: Zorluklar Kazanımlar" konulu sunumlarını yaptılar. Son bölümde ise Muğla Büyükşehir Belediyesi Sağlık ve Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanı Ünsal PAŞALI, Antalya Büyükşehir Belediyesi Sosyal Hizmetler Müdürü Sevilay AKÇA, İzmir Büyükşehir Belediyesi Sosyal Hizmetler Müdürü Serpil KESKİN; belediye olarak yaşlı vatandaşlara sundukları hizmetler hakkında bilgiler aktardılar.

28 Kasım 2019 Perşembe

Bursa'da Bakanlığa Bağlı Kuruluşlarda İncelemelerde Bulunan Bakan Selçuk Gündüzlü Bakım Merkezi ve Huzurevi Açılışlarını Gerçekleştirdi

Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı Zehra Zümrüt SELÇUK ilk olarak, Bursa Osmangazi ilçesinde Celal Sönmez Gündüzlü Bakım Rehabilitasyon ve Aile Danışma Merkezi ile Nilüfer ilçesinde Hasan Öztimur Huzurevi Yaşlı Bakım ve Rehabilitasyon Merkezinin açılışlarını yaptı.

Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı Zehra Zümrüt SELÇUK ilk olarak, Bursa'nın merkez Osmangazi ilçesindeki **Celal Sönmez Gündüzlü Bakım Rehabilitasyon ve Aile Danışma Merkezi'nin** açılışını gerçekleştirdi. Burada bir konuşma yapan SELÇUK, engellilerin aslında her alanda bir ayna olduğunu söyledi.

Bakan SELÇUK, "Engelli kardeşlerimiz için sunduğumuz her hizmeti, toplumun huzuru ve ülkemizin

geleceği için önemli bir gelişme olarak değerlendirmekteyiz. Çünkü onlara dair sorumluluklarımız olduğuna inanıyoruz." ifadelerini kullandı. SELÇUK, engellilerin yaşam koşullarını iyileştirmek için büyük bir değişim süreci içinde olduklarını dile getirdi. Öncelikle 2005'te yayımlanan **Engelliler Hakkında Kanun** ve alt düzenlemeleriyle Türkiye'de ilk kez engelliler hukukunu oluşturduklarını hatırlattı.

Engelli Memur Sayısı 2002 Yılında 5 Bin İken, Bugün Bu Rakamı 10 Kattan Fazla Artırarak 56 Bine Yükseldi

Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı Zehra Zümrüt SELÇUK, "Devrim niteliğinde bir düzenlemeyle de engellilerimize yönelik pozitif ayrımcılığı 2010 yılında anayasal güvence altına aldık. Önem verdiğimiz bir diğer konu, erişilebilirlik. Bu kapsamda, başta eğitim ve sağlık olmak üzere her türlü hizmete kolaylıkla ulaşabilmelerini istiyoruz. Ücretsiz seyahatten özel eğitim ve rehabilitasyon merkezlerindeki ücretsiz eğitime kadar engellilerimize pek çok imkan sağladık, engelli

çalıştırma zorunluluğu getirdik, engelli iş koçluğunu başlattık. Yine e-KPSS ile kamuda engelli memur atamasını başlattık. Engelli memur sayısı 2002 yılında 5 bin iken, bugün bu rakamı 10 kattan fazla artırarak 56 bine yükseltmiş durumdayız." dedi.

354 Bakım Merkezinde 27 Bini Aşkın Engelliye Hizmet Veriyoruz

"Engellilerimizin hem sosyal hem çalışma hayatına katılımları konusunda elimizden geldiğince teşvik ve desteklerimizle onların yanında olmaya devam ediyoruz." diyen Bakan SELÇUK, engelliler için girişimcilik hibe destekleri de verildiğini anlattı. SELÇUK, engelli haklarının iyileştirilmesi için çalışmaların sürdüğünü kaydetti. Engellilerin aile yanında bakımını sağlayabilme konusuna da büyük önem verdiklerine değinen Bakan SELÇUK, şöyle konuştu: "Aile odaklı bir yaşam vizyonumuz var. Bu anlamda, bakıma muhtaç engellilerimiz için 2007 yılında başlattığımız evde bakım yardımı kapsamında, bugün Türkiye'de 513 bin engelli vatandaşımız için yaklaşık 7 milyar liralık bir ödeme yapmaktayız. Yaşamlarını kendi başlarına sürdüremeyen engelli kardeşlerimize ve ailelerine yönelik yatılı bakım hizmetleri mevcut ve 354 bakım merkezimiz var. Bu merkezlerde 27 bini aşkın engellimize hizmet sunmanın gururunu yaşamaktayız. Yine 2002 yılında 2 bin 600 engelli sırada bekliyorken şu anda bakım için sıra bekleyen engelli vatandaşımız bulunmamakta."

Türkiye'de 67 merkezde gündüzlü bakım hizmeti sunulduğu bilgisini veren SELÇUK, "Gündüzlü bakımevlerini çok önemsiyoruz. Çünkü aileler için de bir moral kaynağı oluyor bu merkezler. İnşallah bu 67 merkezi yılsonunda 81 ile yaygınlaştırarak ailelere bir nefes, mola olmasını temenni ediyoruz." değerlendirmesinde bulundu.

Bakan SELÇUK, Gündüzlü Bakım Rehabilitasyon ve Aile Danışma Merkezi'nin yapımını üstlenen Sönmez Holding Yönetim Kurulu Başkanı Celal SÖNMEZ ile eşine teşekkür plaketi takdim etti. Merkezin açılış kurdelesini kesen Bakan SELÇUK, ardından binada incelemelerde bulundu, çocuklarla ilgilendi ve onların oyununa katıldı. Törene, Bursa Valisi Yakup CANBOLAT, TBMM İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Başkanı Hakan ÇAVUŞOĞLU, Büyükşehir Belediye Başkanı Alınur AKTAŞ ve vatandaşlar katıldı. Bakan SELÇUK, Kadın Ekonomi Platformu ile bir araya geldi. Toplantıda platform çalışmalarını hakkında Bakan SELÇUK'a bilgi verilirken, Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının verdiği hizmetler ele alındı.

"26 Bini Aşkın Büyüğümüzü Huzurevlerinde Misafir Ediyoruz"

Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı Zehra Zümrüt SELÇUK, merkez Nilüfer ilçesindeki Hasan ÖZTİMUR Huzurevi Yaşlı Bakım ve Rehabilitasyon Merkezinin açılış töreninde yaptığı konuşmada, vatandaşların huzur ve refahını temin eden her hizmetin çok önemli olduğunu söyledi. Bakan SELÇUK, "26 bini aşkın büyüğümüzü toplam 411 huzurevinde misafir etmekteyiz." dedi.

Bakan SELÇUK, konuşmasının ardından merkezin yapımını üstlenen Hasan ÖZTİMUR'a teşekkür plaketi verdi. Merkezin açılış kurdelesini kesen SELÇUK, binada incelemelerde bulundu. Törene, Bursa Valisi Yakup CANBOLAT, TBMM İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Başkanı Hakan ÇAVUŞOĞLU, Büyükşehir Belediye Başkanı Alınur AKTAŞ ile vatandaşlar katıldı. Bakan SELÇUK, merkez Osmangazi ilçesindeki Bursa Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğüne bağlı **Sırmeşeler Çocuk Evleri Sitesi**'ni ziyaret etti. Daha sonra Merinos Parkı içinde Bursa Çölyakla Yaşam Derneği tarafından işletilen "**Glutensiz Yerim Kafe ve Restoran**"ı gezen SELÇUK, burada işletme hakkında bilgi aldı.

Ardından Tofaş Türk Otomobil Fabrikası AŞ'yi ziyaret eden Bakan SELÇUK, fabrikanın üretim bölümünü gezdi ve burada çalışanlarla sohbet edip fotoğraf çekti. Fabrikada çalışan işitme engelli çalışanlarla yakından ilgilenen SELÇUK, tercüman eşliğinde bir süre sohbet etti. Bakan SELÇUK daha sonra, **Yıldırım İstihdam Merkezini** ziyaret etti. Yeni hizmete açılan merkezi inceleyen Bakan SELÇUK, yetkililerden bilgi aldı. Bakan SELÇUK, son olarak Şehit Üsteğmen Aykut KÖROĞLU'nun Yıldırım ilçesinde yaşayan ailesini ve evde bakım yardımı uygulamasından yararlanan SÖNMEZ ailesini ziyaret etti.

29 Kasım 2019 Cuma

Palyatif Bakımda Güncel Yaklaşımlar Sempozyumunda Bakıma Muhtaç Engelli ve Yaşlılarımıza Sunulan Hizmetler İle Palyatif Bakım Hizmetlerinin Geliştirilmesi Konuşuldu

Kırıkkale Üniversitesi Tıp Fakültesi, Sağlık ve Sosyal Hizmet Dernekleri Federasyonu ve Palyatif Sağlık Hizmetleri Derneği işbirliğinde Kırıkkale'de Palyatif Bakımda Güncel Yaklaşımlar konulu sempozyum 27.11.2019 günü gerçekleştirildi.

Kırıkkale Üniversitesi Tıp Fakültesi, Sağlık ve Sosyal Hizmet Dernekleri Federasyonu ve Palyatif Sağlık Hizmetleri Derneği işbirliğinde Kırıkkale Üniversitesi Tıp Fakültesi - 14 Mart Konferans Salonu'nda, **Palyatif Bakımda Güncel Yaklaşımlar** konulu sempozyum, 27.11.2019 günü yapıldı. Sempozyuma Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdür Yardımcısı Avni ÖZKAYA ve Aile Çalışma ve Sosyal Hizmetler Uzmanı Betül TAMKOÇ katıldı.

PALYATİF BAKIM Güncel Yaklaşımlar Sempozyumu 27 Kasım 2019

Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdür Yardımcısı Avni ÖZKAYA, **Palyatif Bakımda Güncel Yaklaşımlar** konulu sempozyumun açılış konuşmasında "Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı bünyesinde bakıma muhtaç engelli ve yaşlılarımıza sunulan hizmetler ile palyatif bakım hizmetlerinin geliştirilmesinin önemine ilişkin" bilgiler verdi. Genel Müdür Yardımcısı Avni ÖZKAYA ayrıca '**Palyatif Bakımda Önemli Noktalar**' başlıklı oturumu yönetti.

Aile Çalışma ve Sosyal Hizmetler Uzmanı Betül TAMKOÇ da "**Bütünleşik Bakım Modeli**" konulu sunum gerçekleştirdi. TAMKOÇ sunumunda; "Ülkemizde yaşlı nüfus oranının artış göstermekte olduğu, bu durumun ise başta sağlık, bakım ve sosyal güvenlik sistemleri olmak üzere, yaşlılarımıza yönelik birçok sosyal devlet politikasının yeniden düzenlenmesini mecbur kıldığı, bu kapsamda hazırlanan **Bütünleşik Bakım Modelinde**, evde sağlık bakımından sosyal çalışmaya; gündüz bakımdan uzun süreli bakıma; palyatif bakımdan manevi bakıma birçok bakım hizmeti modeli ve psikososyal destek hizmetinin birlikteliğinin planlandığını" ifade etti.

29 Kasım 2019 Cuma

Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürlüğü STK Buluşmalarının Gündemi " Şizofreni"

Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün STK Buluşmaları; "**Şizofreni**" gündemiyle 28 Kasım 2019 Perşembe günü Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı Söğütözü Yerleşkesinde Bakanlık Toplantı Salonunda gerçekleştirildi.

Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürlüğü tarafından planlanan, farklı ihtiyaçları bulunan engel türleri için sorun ve ihtiyaç analizi kapsamında "**STK Buluşmaları**" toplantılarında, belirli engel gruplarına yönelik faaliyet göstermekte olan sivil toplum kuruluşlarının engelli birey ve ailelerinin yaşadıkları sorun ve çözüm önerilerini istişare ederek, bu sorunlara çözüm bulacak hizmet sunucularıyla aynı platformda bir araya gelmeleri sağlanıyor.

STK Buluşmaları "**Şizofreni**" gündemiyle sivil toplum kuruluşlarının, ilgili kurum temsilcilerinin ve uzmanlar ve şizofreni tanısı almış bireyler ve ailelerinin katılımıyla Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı Söğütözü Yerleşkesinde Bakanlık Toplantı salonunda 28 Kasım 2019 Perşembe günü düzenlendi. Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürü Uzm. Dr. Orhan KOÇ, toplantının açılış konuşmasında; kamu-sivil toplum işbirliğini önemsediklerini, bu amaçla bir dizi tematik toplantı yaptıklarını belirtti.

Bu toplantılarda STK ve akademisyenleri dinlediklerini, tek masa etrafında konu ile ilgili sorunların ve çözümlerin ele alındığını ifade eden KOÇ ayrıca kamu, kurum ve kuruluşları ile STK'lardan yoğun katılım olmasından dolayı memnuniyetini dile getirdi. KOÇ, bugüne kadar önemli işler yapıldığını, toplantı sonuçlarının ilgili diğer paydaşlara da iletileceğini söyledi.

Toplantıda Engelli ve Yaşlı Genel Müdür Yardımcısı Sebiha BAŞARAN, tanı almış birey yakınlarının soruları üzerine, aile yanında bakımın öncelikleri olduğunu, hiç bir engelli bireyi geride bırakmadan çalışmalarına devam edildiği söyledi. BAŞARAN ayrıca engelli istihdamı, korumalı iş yeri konularında bilgi paylaştı. Genel Müdür Yardımcısı Avni ÖZKAYA; geçmişten günümüze engellilik alanında yapılan çalışmaları, AR-GE Proje Dairesi Başkanı Tayyar KUZ, engelli raporları ve hizmet modelleri hakkında bilgi verdi.

Toplantıda; kamu, kurum ve kuruluşları ve STK temsilcileri ile şizofreni tanılı bireyler ve aileleri söz alarak konuya ilişkin görüş ve önerilerini paylaştılar. Damgalama, ayrımcılık, istihdam, çalışma arkadaşlarının olumsuz tutumları dışlama, korku, kaygı vb tutumları sebebiyle Kamu Kurumları çalışanları ve ailelerin, özel sektör, medya gibi yayın organlarında eğitim verilmesini, kamu spotu vb. çalışmalarla farkındalık oluşturulmasını, sosyal uyum, **Mavi At Cafe** benzeri alanların yaygınlaşmasını, mevzuat ve yeni yapılar oluşturulurken, STK, aileler ve akademisyenlerin görüşlerinden de yararlanması talebini iletiler.

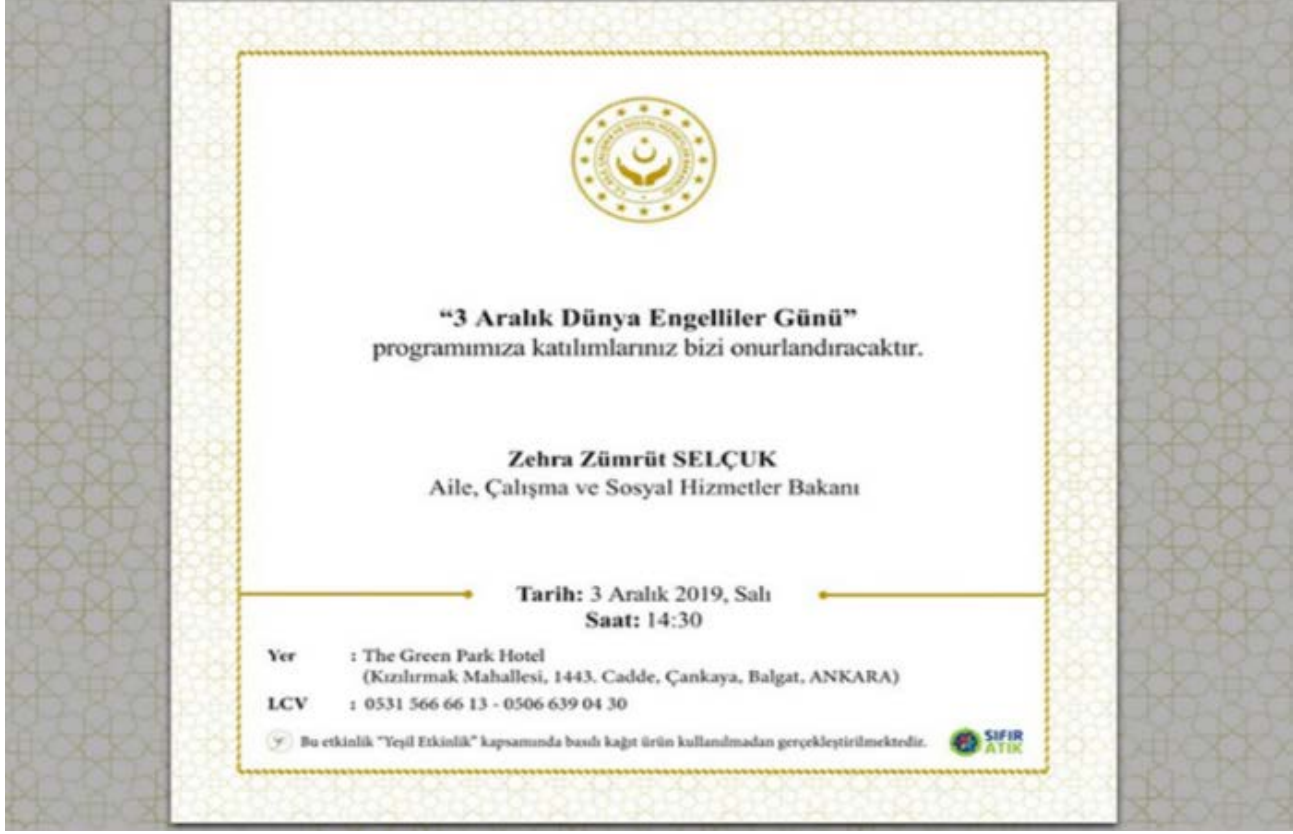
ARALIK

2019 FAALİYETLERİ

02 Aralık 2019 Pazartesi

Engellilere Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı Zehra Zümrüt Selçuk'tan Yeşil Etkinlik Kapsamında Basılı Kâğıt Ürün Kullanılmadan Farkındalık Davetiyesi Gönderildi

Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı Zehra Zümrüt SELÇUK "3 Aralık Dünya Engelliler Günü" nedeniyle Engellilere farkındalık temalı davetiye gönderdi. Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ve Engelli Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürlüğü tarafından engelliler için fırsat eşitliğinin sağlanması, bu fırsatlara erişimin önündeki engellerin kaldırılması amacıyla çok yönlü çalışmalar yürütülüyor. Engellilerin, erişilebilirlik konusunda her türlü birikim, kurum ve teknolojiye en iyi şekilde yararlanması hedefleniyor. Bilgiye erişimin temel bir hak olması gerekliliğinden hareketle "3 Aralık Dünya Engelliler Günü"nde engellilerin erişilebilirliğinin artırılması konusu ele alınacak.

Bakanlık, 3 Aralık Dünya Engelliler Günü'nde yapılacak program için ilk defa işitme ve görme engellilere yönelik davetiye hazırladı. Bakan Zehra Zümrüt SELÇUK imzasıyla "3 Aralık Dünya Engelliler Günü programımıza katılımlarınız bizi onurlandıracaktır." yazısının yer aldığı davetiyede, görme engelliler için sesli betimleme yöntemi kullanıldı. Betimlemede programın adı, tarihi, yeri ve saati aktarıldı. Bakanlık ile sıfır atık logosunun yanı sıra "Yeşil Etkinlik kapsamında basılı kâğıt ürün kullanılmadan gerçekleştirilmektedir." ifadelerinin yer aldığı davetiye ayrıca işitme engelliler için de görüntülü olarak işaret diliyle hazırlandı.

Bakanlık, 3 Aralık Dünya Engelliler Günü'nde yapılacak program için ilk defa işitme ve görme engellilere yönelik davetiye hazırladı. Bakan Zehra Zümrüt SELÇUK imzasıyla "3 Aralık Dünya Engelliler Günü programımıza katılımlarınız bizi onurlandıracaktır." yazısının yer aldığı davetiyede, görme engelliler için sesli betimleme yöntemi kullanıldı. Betimlemede programın adı, tarihi, yeri ve saati aktarıldı. Bakanlık ile sıfır atık logosunun yanı sıra "Yeşil Etkinlik kapsamında basılı kâğıt ürün kullanılmadan gerçekleştirilmektedir." ifadelerinin yer aldığı davetiye ayrıca işitme engelliler için de görüntülü olarak işaret diliyle hazırlandı.

03 Aralık 2019 Salı

Yaşlı Hakları Konferansı ve İstişare Komisyonu Toplantısı Gerçekleştirildi

Yaşlı Hakları Konferansı ve İstişare Komisyonu Toplantısı" 2 Aralık 2019 günü Ankara'da gerçekleştirildi.

" Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu TİHEK ev sahipliğinde 2 Aralık 2019 tarihinde Ankara'da düzenlenen "Yaşlı Hakları Konferansı ve İstişare Komisyonu Toplantısı'na Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdür Yardımcısı Avni ÖZKAYA ve Bakanlık personeli katıldı.

Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu TİHEK tarafından düzenlenen toplantının "İhmal Edilen Bir Alan Olarak Yaşlı Hakları" başlıklı oturumunda "Türkiye'de Yaşlılara Yönelik Hizmetler" konulu sunum gerçekleştiren Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdür Yardımcısı Avni ÖZKAYA; "Ülkemizde ve Dünya'da yaşlı nüfus beklentileri ile Bakanlığımız ve diğer kurum ve kuruluşlar tarafından yaşlılarımıza sunulan hizmetler" hakkında bilgiler verdi. İstişare Komisyonu Toplantısında da yaşlılık alanında faaliyet gösteren özel ve resmi kuruluş temsilcileri tarafından yaşlılarımızın sorunları ve beklentilerine ilişkin görüş ve öneriler ifade edildi.

05 Aralık 2019 Perşembe

3 Aralık Dünya Engelliler Günü'nde Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı Tarafından 7 Ayrı Dalda Erişilebilirlik Ödülleri Verildi

3 Aralık Dünya Engelliler Günü dolayısıyla "Herkes İçin Erişilebilirlik" temasıyla düzenlenen programda 7 ayrı dalda Erişilebilirlik Ödülleri Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı Zehra Zümrüt SELÇUK tarafından verildi. Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı Zehra Zümrüt SELÇUK, 3 Aralık Dünya Engelliler Günü dolayısıyla "Herkes İçin Erişilebilirlik" temasıyla düzenlenen programda, erişilebilirliğin engellilerin hayatını doğrudan etkileyen konuların başında geldiğine işaret etti. SELÇUK, erişilebilirlikle ilgili mevzuat çalışmalarına yönelik stratejinin dört başlık altında yürütüldüğünü, bunların binalar, açık alanlar, toplu taşıma araç ve sistemleri, bilgi ve iletişim teknolojileri olduğunu söyledi.

Bakan SELÇUK, 2012'de Engelliler Hakkında Kanun'da yapılan önemli bir değişiklikle ilk defa erişilebilirlik konusunda denetimlere başladığını, valilikler bünyesinde Erişilebilirlik İzleme ve Denetleme Komisyonları oluşturulduğunu kaydetti.

Denetimlerde erişilebilir olduğu tespit edilen bina, açık alan ve toplu taşıma araçlarına "Erişilebilirlik Belgesi" verildiğini vurgulayan SELÇUK, bu kapsamda bugüne kadar 867 belge verildiğini belirtti. SELÇUK, erişilebilirliği ve bu alandaki farkındalığı artırmak için her yıl 3 Aralık'ta "Erişilebilirlik Ödülleri" verileceğini bildirdi. Bakan SELÇUK konuşmasının ardından, Sağlık, Eğitim, Ulaşım, Konut, Kamu Hizmet Binaları, Kültür ve Sanat ve Sosyal Hayata Katılım kategorilerinde toplam 7 ayrı kategoride verilen erişilebilirlikle ilgili ödülleri sahiplerine takdim etti.

Kategorilere Göre Erişilebilirlik Ödülleri Kimlere Verildi?

Sağlık kategorisinde Engelsiz Sağlık İletişim Merkezi (ESİM) ve Erişilebilir Şehir Hastaneleri için verildi. Ödülü Sağlık Bakanlığı adına Bakan Yardımcısı Dr. Şuayip BİRİNCİ aldı.

Kamu Hizmet Binaları kategorisindeki ilk ödül Erişilebilir Adalet Hizmetleri için verildi. Ödülü Adalet Bakan Yardımcısı Şaban YILMAZ aldı.

Ulaşım kategorisindeki ödül, **Türkiye'de Yolcu Taşımacılığı Hizmetlerinin Erişilebilirliği Projesi** için verildi. Ödülü Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı, Strateji Geliştirme Başkanı Erol YANAR aldı.

Eğitim kategorisindeki ödül Erişilebilir **Üniversite** için verildi. Ödülü Kütahya Dumlupınar Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Kazım UYSAL aldı

Konut kategorisinde, **Erişilebilir Ev Projesi** için ödül verildi. Ödülü Konya Büyükşehir Belediye Başkanı Uğur İbrahim ALTAY aldı.

Ulaşım kategorisindeki ödül, **Türkiye'de Yolcu Taşımacılığı Hizmetlerinin Erişilebilirliği Projesi** için verildi. Ödülü Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı, Strateji Geliştirme Başkanı Erol YANAR aldı.

Ulaşım kategorisindeki ikinci ödül **Engelsiz PTT** için verildi. Ödülü PTT Genel Müdürü Kenan BOZGEYİK adına Genel Müdür Yardımcısı Merve İPEK aldı.

Kamu Hizmet Binaları kategorisindeki ikinci ödül **Erişilebilir Sosyal Güvenlik Hizmetleri** için verildi. Ödülü Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanı Dr. Mehmet Selim BAĞLI aldı.

Sosyal Hayata Katılım kategorisindeki ödül **Engelsiz Park** için verildi. Ödülü Rize Belediyesi Başkan Yardımcısı Kemal GENÇ aldı.

Kültür ve Sanat kategorisindeki ilk ödül **Bilgiye Erişim** için verildi. Ödülü Radyo ve Televizyon Üst Kurulu (RTÜK) Başkanı Ebubekir ŞAHİN aldı.

Kültür ve Sanat kategorisindeki ikinci ödül **Konuşan Kitaplık Görme Engelliler Merkezi** için verildi. Ödülü Kültür Ve Turizm Bakanlığı Kütüphaneler ve Yayımlar Genel Müdürü Hamdi TURŞUCU aldı.

10 Aralık 2019 Salı

İslam İşbirliği Teşkilatı (İİT) Sosyal Kalkınmadan Sorumlu Bakanlar Konferansında Ortaya Çıkan Gerçek: 2019 Yılında Yarım Milyonu Aşkın Engellimize Yaklaşık 1,2 Milyar Dolar Evde Bakım Desteği Sağlandı

Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı Zehra Zümrüt SELÇUK, **İslam İşbirliği Teşkilatı (İİT) Sosyal Kalkınmadan Sorumlu Bakanlar Konferansı**'nin açılışında konuştu.

Cumhurbaşkanı ERDOĞAN'ın tezrifleriyle gerçekleşen **İslam İşbirliği Teşkilatı (İİT) Sosyal Kalkınmadan Sorumlu Bakanlar 1. Konferansı**'na başkanlık eden Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı Zehra Zümrüt SELÇUK; 2019 yılında yarım milyonu aşkın engellimize yaklaşık 1,2 milyar dolar evde bakım desteği sağlandığını belirtti.

Bakan SELÇUK: 'Güçlü Haklı Değil, Haklı Güçlüdür'

Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı Zehra Zümrüt SELÇUK, Müslümanlar için yeryüzünde selamın, yani barışın yayılmasının, adaletin tesis edilmesinin, "**güçlünün haklı değil, haklının güçlü**" olduğuna dair bilincin artmasının önemine değindi. Tüm kalkınma çabalarının insanı merkeze aldığını söyledi.

Bakan SELÇUK konuşmasında; "İnancımızın bizlere yüklediği sorumluluk duygusuyla hareket etmemiz, sosyal kalkınma alanında yürüttüğümüz çalışmalarımızı, aramızda birliği ve beraberliği pekiştirerek, çok daha iyi seviyelere taşımamız gerekiyor. Unutulmamalıdır ki; bizim en değerli sermayemiz, değerimiz, kıymetimiz insan. İnsanı merkeze alarak, nitelikli insan gücümüzü artırarak, hem sosyal kalkınmayı hem ekonomik kalkınmayı sağlayabiliriz.

Burada toplanmış olan bu meclisin, sosyal kalkınmanın farklı unsurları üzerinde yeniden düşünmemize dair bir pencere açtığı muhakkak. '**İşık doğudan yükselir**' diyerek sabah ezanlarıyla güne başlayan bu pencereye 'gün artık ışığın' diyoruz. Vaktin İslam coğrafyasının yeniden yükselme vakti olduğuna kalben inanarak Rabbinden, bu konferansa ayırdığınız kıymetli zamanınızın dua olarak kabulünü niyaz ediyorum." dedi.

"2019 Yılında Yarım Milyonu Aşkın Engellimize Yaklaşık 1,2 Milyar Dolar Evde Bakım Desteği Sağladık"

Dünya nüfusunun yaklaşık yüzde 15'inin engelli olduğunu vurgulayan Bakan SELÇUK, şu ifadeleri kullandı: "Türkiye'de ise toplam nüfusun yaklaşık yüzde 7'si bir engelle sahip. Sürdürülebilir Kalkınma Hedeflerinde 11 kez engelli bireylere ve engelliliğe atıf bulunmasına rağmen, engelli bireyler hedeflerden birçoğuna ulaşmak bakımından dezavantajlı konumdadır. Bu çerçevede, hükümetimizin 2005 yılında **Engelliler Hakkında Kanun** ile yasal zemini güçlendirerek ilk büyük adımı attığını ifade etmekten gurur duyuyorum.

2007 yılında **Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip ERDOĞAN**, Engellilerin Haklarına İlişkin BM Sözleşmesini imzalamış, sözleşmeyi ilk imzalayan ülkeler arasında Türkiye'nin de yer almasını sağlamıştır. Tüm politikalarımızda olduğu gibi, engellilerimize de aile odaklı bir yaklaşım sergiliyoruz. Mümkün olduğu surette aileleri yanında bakılmalarını sağlamayı önceliyoruz. Sadece 2019 yılında yarım milyonu aşkın engelli vatandaşımıza yaklaşık 1,2 milyar dolar civarında evde bakım desteği sağladık.

Teşvik edici politikalarımız sayesinde kamuda ve özel sektörde engelli bireyler için ayrılan istihdam kotalarının yüzde 84'ünün dolmasını sağladık. 180 bini aşkın engellimizi istihdam ettik. Türkiye'nin genelinde 352 bakım merkezimizde engelli vatandaşlarımıza hizmet veriyoruz. **'Hayaller Engelsizdir'** diyerek ülkemizde engellerimize yönelik erişilebilirliğin yaygınlaşması için uğraşyoruz."

2050'de Türkiye'de Her 5 Kişiden Birinin 65 Yaşın Üzerinden Olacağı Öngörülüyor

Bakan SELÇUK "2050'de biz de Türkiye'de her 5 kişiden birinin 65 yaşın üzerinden olacağını öngörüyoruz. Bu bağlamda, 2030 gündemin uygulanmasında, tüm yaş gruplarının toplumsal kalkınmanın aktif unsurları olarak değerlendirilebilmesi ve demografik yapısı değişen nüfuslarımızın ihtiyaçlarına cevap vermek için hazırlıklarımızı hızlandırmamız gerekmektedir."

Açılış konuşmalarının ardından Bakan SELÇUK, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip ERDOĞAN'a tablo hediye etti.

10 Aralık 2019 Salı

Engelsiz Vizyon Engelli Hakları Ulusal Eylem Planının Hazırlık Çalışmaları Kapsamında "Spor Hakkı" Başlıklı Çalıştay Ankara'da Gerçekleştirildi

Engelsiz Vizyon Engelli Hakları Ulusal Eylem Planının hazırlık çalışmaları kapsamında spor hakkına ilişkin çalıştay, Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürü Uzm. Dr. Orhan KOÇ'un başkanlığında 29 Kasım 2019 tarihinde 75. Yıl Huzurevi'nde gerçekleştirildi.

İlgili kamu kurumları, engellilik alanındaki sivil toplum temsilcilerinin katılım sağladığı toplantının açılışı Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürü Uzm. Dr. Orhan KOÇ tarafından yapıldı. Açılış konuşmasında **Engelsiz Vizyon Belgesi ile Engelli Hakları Ulusal Eylem Planının** hazırlık çalışmaları hakkında bilgi veren Uzm. Dr. KOÇ, "Ülkemizde son yıllarda artan bir farkındalık ile hız kazanan engellilere yönelik çalışmaların, ortak bir payda ile şekillenmesine ihtiyaç var. Bakanlığımız bu ihtiyaçtan hareketle Engelsiz Vizyon Belgesi ile Engelli Hakları Ulusal Eylem Planının hazırlıklarını başlattı" dedi.

Çalışmaların engellilik alanındaki önemine vurgu yapan Uzm. Dr. KOÇ, Engelsiz Vizyon Belgesi ve Engelli Hakları Ulusal Eylem Planı'nın, engellilerin diğer bireylerle birlikte tüm haklardan içermeci bir anlayışla yararlanabilmelerini temin etmek açısından önem taşıdığını ifade etti. Bu çalışmaların güçlü bir koordinasyonla gerçekleşmesi için **Engelli Hakları İzleme ve Değerlendirme Kurulu**'nun güçlendirilerek kurulacağını belirten Uzm. Dr. KOÇ Kurul'un Cumhurbaşkanlığı Genelgesi ile güçlendirileceğini dile getirdi.

Uzm. Dr. Orhan KOÇ ayrıca Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün son dönemde önemle üzerinde durulan çalışmalarına değindi. Bu kapsamda gündüz yaşam merkezlerinin geliştirilmesi ve yaygınlaştırılması, farklı engel durumlarına yönelik STK buluşmaları altında tematik toplantıların yapılarak sivil toplum kuruluşları ile istişarelerde bulunulması, ulusal erken müdahale eylem planı hazırlıkları ve yerelde iyi uygulama örneklerinin paylaşılması amacıyla gerçekleştirilecek **Engelsiz Türkiye** çalışmalarından bahsetti. Uzm. Dr. KOÇ çalıştayın engellilerin spor hakkının gerçekleştirilmesine yönelik önemli açılımlar sağlayacağına inandığını belirterek katılımcılara katılımları için teşekkür edip konuşmasını tamamladı.

Toplantının açılışının ardından Araştırma Geliştirme ve Proje Dairesi Başkanı Tayyar KUZ tarafından ise Engelsiz Vizyon ile Engelli Hakları Ulusal Eylem Planının hazırlık çalışmalarına ilişkin bilgi verildikten sonra oturma Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Uzmanı Arzu GÖKERKEK tarafından yapılan "Engelli Haklarına İlişkin Sözleşme-Spor Hakkı" sunumuyla devam etti. Sunumun ardından devam eden toplantı kapsamında Spor Hakkı başlığına ilişkin hazırlanan taslak faaliyetler, kurum temsilcilerinin konuyla ilgili mevcut durum ve yapılması gerekenlere ilişkin değerlendirmeleri, eylem planına ilişkin öneri ve değişiklik talepleri ele alınmıştır.

11 Aralık 2019 Çarşamba

Sosyal, Kültürel Etkinlikleri ile Turizm ve Rekreasyon Faaliyetlerine Katılım Hakkı Çalıştayı Ankara'da Gerçekleştirildi

Engelsiz Vizyon Engelli Hakları Ulusal Eylem Planının hazırlık çalışmaları kapsamında "Sosyal, Kültürel Etkinlikleri ile Turizm ve Rekreasyon Faaliyetlerine Katılım Hakkı"na ilişkin çalıştay, Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdür Yardımcısı Sebiha BAŞARAN başkanlığında 9 Aralık 2019 tarihinde SGK Kavaklıdere Eğitim Tesisleri Toplantı salonunda gerçekleştirildi.

İlgili kamu kurumları, engellilik alanındaki sivil toplum temsilcilerinin katılım sağladığı toplantının açılışı Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdür Yardımcısı Sebiha BAŞARAN tarafından yapıldı.

Açılış konuşmasında Engelsiz Vizyon Belgesi ile Engelli Hakları Ulusal Eylem Planının hazırlıkları konusunda bilgi veren BAŞARAN, Engellilerin Haklarına İlişkin Sözleşme'nin önemine vurgu yaparak bu kapsamda ülkemizde yürütülen izleme çalışmalarını aktarmıştır.

Ülkemizde son yıllarda artan bir farkındalık ile hız kazanan engellilere yönelik çalışmaların, ortak bir payda ile şekillenmesine ihtiyaç olduğunu vurgulanarak bu ihtiyaçtan hareketle **Engelsiz Vizyon Belgesi ile Engelli Hakları Ulusal Eylem Planı** hazırlıklarının başlatıldığının altı çizilmiştir. Gerçekleştirilen çalıştayın engellilerin "**Sosyal, Kültürel Etkinlikleri ile Turizm ve Rekreasyon Faaliyetlerine Katılım Hakkı**"nın gerçekleştirilmesine yönelik önemli açılımlar sağlayacağına inanıldığı ifade edilmiştir. Sunumun ardından devam eden toplantıda "**Sosyal, Kültürel Etkinlikleri ile Turizm ve Rekreasyon Faaliyetlerine Katılım Hakkı**" başlığına ilişkin hazırlanan taslak

faaliyetler, kurum temsilcilerinin konuyla ilgili mevcut durum ve yapılması gerekenlere ilişkin değerlendirmeleri, eylem planına ilişkin öneri ve değişiklik talepleri ele alınmıştır. Sorumlu ve ilgili kamu kurumları, sivil toplum kuruluşları, Bakanlığımızın ilgili birimlerinden yaklaşık 50 temsilcinin katılımı ile gerçekleşen çalıştay **Sosyal, Kültürel Etkinlikleri ile Turizm ve Rekreasyon Faaliyetlerine Katılım Hakkı**'nın engelliler açısından gerçekleşmesine ilişkin görüş ve önerilerin değerlendirilmesinin ardından tamamlanmıştır.

12 Aralık 2019 Perşembe

Ruhsal Engelli Bireyler için Sosyal İçerme Projesi Kapsamında Yıllık Konferansların İleri 9-10 Aralık 2019 Tarihlerinde Ankara'da Gerçekleştirildi

Avrupa Birliği ve **Dünya Sağlık Örgütü** tarafından finanse edilen, **Sağlık Bakanlığı** ile **Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı** eşgüdümünde yürütülen "**Ruhsal Engelli Bireyler için Sosyal İçerme Projesi**" kapsamında yıllık konferansların ilki **9-10 Aralık 2019** tarihlerinde Ankara'da gerçekleştirildi.

Avrupa Birliği ve **Dünya Sağlık Örgütü** tarafından finanse edilen, **Sağlık Bakanlığı** ile **Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı**'nin birlikte yürüttüğü "**Ruhsal Engelli Bireyler için Sosyal İçerme Projesi**", sağlık ve sosyal bakım hizmetleri kapsamında ruh sağlığı hizmetlerinin kalitesini arttırmak üzere **Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti**'nin strateji ve politika taahhütlerini yerine getirmesini desteklemeyi, Proje kapsamında uluslararası iyi uygulamalar, rehberler ve araştırma sonuçları doğrultusunda ruh sağlığı hizmetlerinde kalitenin artırılması gündemine katkıda bulunmayı amaçlıyor.

Yıllık konferans; "**Kalite**" konusuna odaklı düzenlendi. 245 kişinin katılım sağladığı konferansta, projenin birinci yılı içerisinde gerçekleştirilen çalışmalar konusunda bilgilendirme yapıldı ve ruh sağlığı hizmetlerinde kalitenin artırılması gündemine katkıda bulunmak için bir forum niteliğinde gerçekleşti.

Konferansta öne çıkan bir diğer husus, ruh sağlığı, bakım standartlarının kalitesi ve insan haklarının korunması konusunda farkındalık ve bilgi artışı sağlaması beklenen **KaliteHaklar Uzaktan Eğitim Platformunun** tanıtımına ev sahipliği yapmış

olmasıydı. **KaliteHaklar Uzaktan Eğitim Platformuna** www.kalitehaklar.com adresinden erişilebilir. Eğitimi tamamlayan kullanıcılara DSÖ tarafından eğitime katıldığına dair bir sertifika veriliyor.

Konferansın açılış konuşmaları Dr. Pavel URSU (DSÖ Türkiye Temsilcisi), Prof. Dr. Emine ALP MEŞE (Sağlık Bakan Yardımcısı) ile Ceyda DÜVENÇİ ve Özge UZUN tarafından yapıldı. Konferansın ilk gününde Sağlık Bakanlığı ve Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumları'nın kalite vizyonları dinleyicilerle paylaşıldı. İkinci gün oluşturulan çalışma gruplarıyla ruh sağlığı ve sosyal bakım alanında kalitenin artırılmasına yönelik çok paydaşlı değerlendirmeler ele alındı.

Konferansın sonunda Türkiye'deki ruh sağlığı hizmetlerinin kalitesinin artırılmasına yönelik bilgi paylaşımı yapılması, Projenin ilk yılında gerçekleştirilen faaliyetlerin sunulması, Türkiye ve Avrupa bulunan kurumlarda yürütülen kalite değerlendirme çalışmalarının paylaşılması, DSÖ KaliteHaklar uzaktan eğitim programını tanıtılması ve kullanılması için imkân sağlanması, 'Kalite' ile ilgili çeşitli konular üzerine çok paydaşlı çalışma grupları yoluyla katılımcılardan geribildirimler alınması kararlaştırıldı.

13 Aralık 2019 Cuma

Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığında 2020 Bütçesinde Yaşlı ve Engelliler İçin 21 Milyarlık Kaynak!

2020'de Bütçesinde 65 Yaş Üstü Yaşlılar İle Bakıma İhtiyacı Olan Engelli Vatandaşlar ve Yakınları İçin 11,6 Milyar Lira, Engellilerin Evde Bakımına Destek İçin 9,4 Milyar Lira Ayrıldı.

Dar gelirlerinin sağlık giderlerine 13,4 milyar lira, 65 yaş üstü yaşlılar ile bakıma ihtiyacı olan engelli vatandaşlar ve yakınlarına bağlanan aylıklar kapsamında 11,6 milyar lira, engellilerin evde bakımına destek için 9,4 milyar lira, 2020'de bütçenin harcama kalemleri içinde olacak.

Bütçe ilk defa 2020'de 1 trilyon lirayı aşacak 1 Ocak 2020 tarihinde yürürlüğe girecek olan 2020 yılı bütçesi, ilk kez 1 trilyon lira sınırı aşarak 1 milyar 95 milyon lira büyüklükte olacak. Meclis Genel Kurulu'na inen 2020 Yılı Bütçesi, 20 Aralık tarihinde yapılacak oylamanın ardından Cumhurbaşkanı'nın

onayına sunulan Resmi Gazete'de yayımlanmasıyla birlikte 1 Ocak 2020 tarihinde yürürlüğe girecek.

"Engelsiz Vizyon Belgemizi ve Engelli Hakları Eylem Planı'nı Yakında Yayınlayacağız"

2020 yılı bütçelerinin TBMM Genel Kurulundaki görüşmelere katılan Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı Zehra Zümrüt SELÇUK, Engelli vatandaşların da eğitimden istihdama sosyal hayata katılımlarını destekleyen önemli adımlar attıklarını belirtti. SELÇUK konuşmasına şöyle devam etti; "Bildiğiniz gibi Engelliler Haklarına İlişkin Sözleşme'yi imzalayan ilk ülkelerden birisiyiz ve sözleşme doğrultusunda sivil toplum kuruluşlarımızla sosyal diyalog çerçevesinde irtibatlarımızı devam ediyor. Engelli Hakları İzleme Değerlendirme Kurulunu da aktif hale getirmekteyiz. Engellilik sağlık kurumları raporlarını esas alan Ulusal Engelliler Veri Sistemi'ni hayata geçirerek kanıta dayalı politikalar geliştireyoruz. Yine, ilk defa, engelliler için Ulusal Erken Müdahale Eylem Planı'nı hazırlamaya başladık.

Engelsiz Vizyon Belgemizi ve Engelli Hakları Eylem Planı'nı da yakında yayınlayacağız. Erişilebilirlik Destek Projemizi önemsiyoruz ve Türkiye'nin her yerinden erişilebilir olması için bu konudaki toplumsal bilincin ve farkındalığın artması için de uğraşıyoruz. Engellilik sağlık kurumları raporlarını esas alan Ulusal Engelliler Veri Sistemi'ni hayata geçirerek kanıta dayalı politikalar geliştireyoruz. Yine, ilk defa, engelliler için Ulusal Erken Müdahale Eylem Planı'nı hazırlamaya başladık. Engelsiz Vizyon Belgemizi ve Engelli Hakları Eylem Planı'nı da yakında yayınlayacağız."

2019 Yılı İtibarıyla 52 İlde 69 Merkeze Çıkardık. 2020 Yılı Bitmeden 81 İlimizde Engellilerimiz İçin Gündüz Yaşam Merkezleri Olacak

Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı **Zehra Zümrüt SELÇUK** konuşmasında; "Evde bakım desteği uygulamamızdan yarım milyonu aşkın engelli vatandaşımız yararlanmakta. Yine, diğer bir önem verdiğimiz konu, **gündüz yaşam merkezleri**. 2018 yılında sadece 7 olan gündüz yaşam merkezlerini 2019 yılı itibarıyla 52 ilde 69 merkeze çıkardık. İnşallah, 2020 yılı bitmeden 81 ilimizde engellilerimiz için gündüz yaşam merkezleri olacak."

Engelli vatandaşların, bakıma ihtiyacı bulunanların çaresiz kalmadıkları bir Türkiye için 2002 yılından bugüne bakım hizmeti modellerini geliştirdiklerini dile getiren SELÇUK, şu anda 354 bakım merkezinde 27 bin engelli bireye hizmet verdiklerini söyledi.

Engelli Atamasında On Yedi Yılda 10 Kat Artış Sağlanmış Olacak

Engellilerin istihdama katılmalarını da önemsediklerini vurgulayan SELÇUK, "2002 yılına kadar 5 bin 777 engelli memur ataması yapıldığını görmekteyiz, şu ana kadar yapılan atamalarla 56 bini geçmiş olacak. Atama süreci tamamlandığında tam tamına on yedi yılda 10 kat artış sağlamış olacağız." dedi.

"İnsanı Yaşat ki Devlet Yaşasın"

Sosyal kalkınma veya koruma sisteminin temelde üçlü bir sacayağı üzerine oturduğunu ifade eden SELÇUK, bunların, sosyal yardımlar, sosyal güvenlik ve sosyal hizmetler olduğunu belirterek, bunlara ilişkin çalışmaları anlattı. **"İnsanı yaşat ki devlet yaşasın."** perspektifiyle sosyal yardımları, sosyal güvenliği ve sosyal hizmetleri içeren sosyal koruma ağından toplumun tüm kesimlerinin ihtiyaçları oranında faydalanmasını sağlayarak tüm dünyaya örnek teşkil edecek bir sosyal devlet anlayışını sürdürdüklerini vurguladı.

Ailelere ve toplumun tüm kesimlerine yönelik sosyal hizmetleri bütüncül bir yaklaşımla tek çatı altında topladıklarını ifade eden SELÇUK, "333 tane sosyal hizmet merkezimiz var ve 333 sosyal hizmet merkezimizde 6 milyon vatandaşımıza hizmet ulaştırdık ve Sosyal Hizmet Merkezi sayımızı 2020 yılında 353'e çıkaracağız." dedi. SELÇUK, kadınların psikososyal, sosyokültürel, mesleki ve kişisel gelişimlerine destek olmak amacıyla 226 Aile Destek Merkezinin bulunduğunu ve bu merkezlerden 2,6 milyon kişinin yararlanmış durumda olduğunu söyledi.

16 Aralık 2019 Pazartesi

Dünya Satranç Federasyonu (FIDE) Tarafından İlk Kez Düzenlenen "FIDE Engelliler İçin Konfederasyon Kupası" Sona Erdi

Satranç Kıtaları Buluştu. Gelecek yıl düzenlenecek **"1. Dünya Satranç Paralimpik Şampiyonası"** öncesindeki ilk satranç turnuvası olma özelliği taşıyan **FIDE Engelliler İçin Konfederasyon Kupası**'na, 24 ülkeden görme, işitme ve fiziksel engelli sporcular katıldı.

Rusya Devlet Atom Enerjisi Kurumu Rosatom'un desteğiyle Türkiye Satranç Federasyonu (TSF) ev sahipliğinde Dünya Satranç Federasyonunun ilk kez düzenlediği Engelliler Konfederasyon Kupası'na Türkiye ve Rusya ortak takımla katıldı. Ankara'da gerçekleştirilen kupada, Avrupa kıtası takımı şampiyonluğa ulaşmayı başardı. Engelli sporcuların 5 gün boyunca süren azimli mücadelesi yoğun ilgiyle takip edildi.

Türkiye ve Rusya Birlikte Mücadele Verdi

Türkiye, Rusya, Almanya, Hindistan, Kazakistan, Venezuela, Polonya, Zambiya gibi dünyanın dört bir yanından engellerini aşarak gelen sporcuların satranç tahtasında kurduğu dostlukların damga vurduğu turnuvada, her biri en az bir kadın sporcuya sahip 6'şar kişilik Afrika, Amerika, Avrupa, Asya karma takımları yarıştı. Ev sahibi Türkiye'den ve sponsor ülke Rusya'dan oluşan Rusya Türkiye takımı da iki ülke dostluğu adına satranç masasında mücadele etti.

"Engelli Satranç Adına Ankara'da Şölen Vardı"

5 tur boyunca çekişmeli mücadelelere sahne olan FIDE Engelliler İçin Konfederasyon Kupasında Avrupa takımı şampiyonluğa ulaşırken, Asya takımı ikinci, Amerika takımı üçüncü, Rusya-Türkiye takımı dördüncü oldu. Afrika takımı ise turnuvayı beşinci olarak tamamladı. FIDE Asbaşkanı Akaki LASHVİLİ Türkiye'nin organizasyonuna övgüler yağdırdı. LASHVİLİ, "Engellilerin FIDE'nin ana önceliklerinden birisi olduğunu ifade etmekten çok mutluyum. Engelli satranç adına gerçek bir şölendi. Gelecek yıl ise Rusya'nın Hantı-Mansiysk şehrinde 150'den fazla sporcunun katılacağı Dünya Satranç Paralimpik Şampiyonasını düzenleyeceğiz. Böyle bir organizasyon daha önce hiç yapılmamıştı. Bu turnuva için Türkiye'ye minnettarız" diye konuştu.

Ortak Takımda Yıldız İsimler Vardı

RUSYA-Türkiye takımında çok sayıda turnuvada şampiyonluğa imza atan Ahmet Taha İNAL, Türkiye Görmeye Engelliler Satranç Şampiyonasında 2019'da ikinci olan Büşra ÖZTÜRK ve Özlem ERTEN ile Türk satrancının yükselen yıldızlarından, sportif başarısının yanında akademik kariyeri ile de dikkat çeken Handenur ŞAHİN mücadele etti. Rus tarafında ise 2018 IBSA Dünya Satranç Şampiyonu FIDE Ustası (FM) Stanislav BABARYKİN, 6 kez IPCA Dünya Şampiyonu olarak rekoru elinde tutan ve 'Dört Şövalye Oyunu' adlı kitabı ile tanınan Andrey OBODCHUK, 2012 Dünya Senior Satranç Şampiyonasında

ve 2018 Rus Satranç Şampiyonasında başarı performansı ile hafızalarda yer edinen Tatyana LUKİNA yer aldı.

Kupanın Şampiyonu Avrupa Takımı Oldu

Kupanın ödül törenine, FIDE Asbaşkanı Akaki LASHVİLİ, FIDE Asbaşkanı ve TSF Başkanı Gülkız TULAY, Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakan Yardımcısı ve TSF Asbaşkanı Ayşe KARDAŞ ERGEZEN, Rosatom Temsilcisi Rosatom Energy International (REIN) Uluslararası İletişim Müdürü Yaroslav MOZDAKOV ile Spor Hizmetleri Genel Müdürü Yardımcısı Doç. Dr. Veli Ozan ÇAKIR ile TSF Başkan Vekili Aşkın KELEŞ de katıldı. Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakan Yardımcısı ve TSF Asbaşkanı ERGEZEN ise organizasyona katılmaktan çok mutlu olduğunu vurgulayarak, "Başarı hiçbir zaman tesadüf değildir ve biz biliyoruz ki, engeller sadece zihinlerdedir. Biz bakanlık olarak sporun ve sporcunun her daim yanındayız" diyerek, organizasyonun düzenlenmesinde emeği geçen herkese teşekkür etti.

18 Aralık 2019 Çarşamba

Engelsiz Vizyon ve Engelli Hakları Ulusal Eylem Planının Hazırlık Çalışmaları Kapsamında “Sağlık Hakkı” Başlıklı Çalıştay Ankara’da Gerçekleştirildi.

Engelsiz Vizyon ve Engelli Hakları Ulusal Eylem Planının hazırlık çalışmaları kapsamında sağlık hakkına ilişkin çalıştay, Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdür Yardımcısı Sebiha BAŞARAN'ın başkanlığında 11 Aralık 2019 tarihinde 75. Yıl Huzurevinde gerçekleştirildi.

İlk Ulusal Rapor Hazırlandı ve BM Engelli Hakları Komitesi'ne Gönderildi

İlgili kamu kurumları, engellilik alanındaki sivil toplum temsilcilerinin katıldığı “**Sağlık Hakkı**” başlıklı çalıştay, Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdür Yardımcısı BAŞARAN'ın açılış konuşmasıyla başladı. BAŞARAN konuşmasında; Engellilerin Haklarına İlişkin Sözleşme'den kaynaklanan uluslararası yükümlülüklerimiz gereği ülkemizin ilk ulusal raporunu hazırlayıp **BM Engelli Hakları Komitesine** gönderildiğini ifade etti. Sunulan raporun Cenevre’de gerçekleşen müzakeresinin, Bakanlığımızca başarıyla yapıldığını vurgulayan BAŞARAN; **BM Engelli Hakları Komitesinin** önerileri ve ülkemizin engelli haklarına ilişkin politika hedefleri doğrultusunda bir yol haritasına gereksinim duyulduğunu belirtti.

Yol Haritası Engelsiz Vizyon Belgesi İle Ortaya Konulacak

Bütüncül bir anlayışla hazırlanacak bu yol haritasının Engelsiz Vizyon Belgesi ile ortaya konacağını ve uygulama aracı olarak da Engelli Hakları Ulusal Eylem Planı taslağının oluşturulmasına ilişkin çalışmalar yapıldığını aktaran BAŞARAN, Bakanlığımızın bu gereksinimden hareketle Engelsiz Vizyon Belgesi ile Engelli Hakları Ulusal Eylem Planının hazırlıklarını başlattığını söyledi. Hazırlık çalışmaları hakkında bilgi veren BAŞARAN, çalışmaların engellilik alanındaki önemine vurgu yaparak engellilerin diğer bireylerle

birlikte tüm haklardan içermeci bir anlayışla yararlanabilmelerini temin etmek açısından önem taşıdığını söyledi ve çalıştayın eylem planı çalışmalarına önemli açılımlar sağlayacağına inandığını belirterek katılımcılara teşekkür etti.

Toplantı açılışının ardından Araştırma Geliştirme ve Proje Dairesi Başkanı Tayyar KUZ tarafından Engelsiz Vizyon ile Engelli Hakları Ulusal Eylem Planının hazırlık çalışmalarına ilişkin bilgi verildi. Program Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Uzmanı Canan AKTAŞ tarafından yapılan “**Engelli Haklarına İlişkin Sözleşme-Sağlık Hakkı**” sunumuyla devam etti. Sunumun ardından AKTAŞ tarafından modere edilen oturum kapsamında Sağlık Hakkı başlığına ilişkin hazırlanan taslak faaliyetler, kurum temsilcilerinin konuyla ilgili mevcut durum ve yapılması gerekenlere ilişkin değerlendirmeleri, eylem planına ilişkin öneri ve değişiklik talepleri ele alındı. “**Sağlık Hakkı**” başlıklı çalıştay sorumlu kamu kurumları, STK'lar ve Bakanlığımızın ilgili birimlerden 60 temsilcinin katılımı ile gerçekleştirildi.

19 Aralık 2019 Perşembe

Ankara Gerçekleştirilen 14. Yaşlı Refahı Seminerinde Yaşlıların Yaşam Kalitelerinin Geliştirilmesi ve Yaşlı Refahının Sağlanması Konuşuldu

14. Yaşlı Refahı Semineri; 18 Aralık 2019 tarihinde Ankara'da, Sosyal Güvenlik Kurumu Merkez Binası Konferans Salonunda yapıldı.

14 ilde gerçekleştirilmesi planlanan seminerlerinin ilki Ordu'da başlatıldı. Sonuncusu Ankara'da yapılan **14. Yaşlı Refahı Seminerine** Eskişehir, Kırıkkale, Kırşehir, Yozgat, Nevşehir, Kayseri, Karabük illerinden Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürleri ve personeli ile SGK, İŞKUR, İl Sağlığı Müdürleri, yerel yönetim temsilcileri, ilgili STK'lar kamu kurum ve kuruluşları ile Bakanlığımızın birimlerinden temsilciler katıldı.

Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürü Uzm. Dr. Orhan KOÇ **14. Yaşlı Refahı Seminerinin** açılış konuşmasında; kurum hizmetlerinin kalitesinin artırılması için bilim insanları ile sahada çalışan personelin bir araya getirilmesinin önemine dikkat çekti. Hizmet kollarının çeşitlendirilmesi ve sürdürülebilir olması gerektiğini belirtti. **Bölgesel Sanat Terapi Festivalinin** yapılacağını söyleyen KOÇ; kurumlarda kalan engelli ve yaşlıların el emeği göz nuru ürünlerinin PTT AVM'lerinde satışa konulduğunu kaydetti.

Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürü Uzm. Dr. Orhan KOÇ konuşmasında; "Kuruluşlarımız eksiklerini tamamlıyor. İnsan kaynağını da biz takviye edince

hizmete başlanacak. İçindeki hizmetin modellenmesi, çeşitlendirilmesi, takip edilmesi, ölçülmesi ve değerlendirilmesi bizim için çok önemli. Burada kaliteli hizmet vermek çok önemli." ifadelerini kullandı. Ankara Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürü Durmuş Ali DALDALLI'nın da katıldığı seminere sunumlarla devam edildi.

Ankara Üniversitesi YAŞAM Müdürü Prof. Dr. Emine ÖZMETE **Yaşlılık, Yaşam Kalitesi ve Yaşlı Hakları**, Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi'nden Prof. Dr. Erguvan Tuğba ÖZEL KIZIL **Yaşlı Ruh Sağlığı**, Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdür Yardımcısı Avni ÖZKAYA **Gündüz Hizmet Modeli**, Hacettepe Üniversitesi Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Fakültesi'nden Prof. Dr. Filiz CAN **Kırılgan Yaşlıda Düşme Korkusu, Fiziksel Egzersiz**, Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi'nden Prof. Dr. Sevgi ARAS **Kurumsal Bakımda Sağlık Hizmetleri**, Aile ve Toplum Hizmetleri Genel Müdürlüğü Uzman Yardımcısı Mehmet Fatih KILIÇ **Yaşlılıkta Ailenin Rolü**, Yoksulluk ve Sosyal Yardım Hizmetleri Sosyal Yardımlar Genel Müdürlüğü Uzmanı Dr. Pınar YAVUZKANAT, **Yaşlı Refahı, Yoksulluk ve Sosyal Yardım Hizmetleri** başlıklarında sunumlarını yaptılar.

20 Aralık 2019 Cuma

Yenimahalle Görme Engelliler Rehabilitasyon Merkezi Türkiye'nin Dört Bir Yanından Gelen Engelli Bireyleri Hayata Hazırlıyor

Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı'na bağlı Yenimahalle Görme Engelliler Rehabilitasyon Merkezi, Türkiye'nin dört bir yanından gelen engelli bireyleri hayata hazırlıyor.

Bireylerin hayata uyumlarını kolaylaştırmak, engelliliğin ortaya çıkardığı psikolojik ve sosyal problemlerini çözmelerine destek olmak amacıyla kurulan Yenimahalle Görme Engelliler Rehabilitasyon Merkezinde kursiyerler, sosyal yaşama kazandırılıyor.

Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığıınca tüm giderleri karşılanan kuruluş yılda 2 dönem eğitim veriyor. Eylül ve Şubat aylarından devam eden eğitimde zorunlu eğitim yaşını aşmış 30 görme engelli bireye hizmet veriliyor. Yılda toplam 60 kursiyere mesleki, sosyal ve eğitsel iyileştirme programı uygulanıyor. Kursiyerlere ütü yapma, çamaşır katlama, mutfak becerileri, kabartma yazı, santral eğitimi gibi gündelik hayatlarını kolaylaştıran pek çok alanda bağımsız yaşam teknikleri eğitimi verilirken hayata uyumlarını kolaylaştırmak adına rehabilitasyon ve eğitimleri de veriliyor.

Eğitimler Temel Eğitim ve Mesleki Eğitim olarak 2 modül şeklinde işlenirken, kursiyerlere temel eğitim kapsamında bağımsız hareket, kişisel idare, kabartma yazı, abaküs, sağlık dersleri, mesleki eğitimde santral, bilgisayar ve iş atölyeleri dersleri veriliyor.

Kurs sonunda başarı gösteren bireylere **Milli Eğitim Bakanlığı** onaylı başarı belgesi veriliyor. Kursiyerlere verilen eğitimlerin yanı sıra her dönem gezi, piknik, kahvaltı, tiyatro, Hippoterapi, at binme etkinlikleri gibi faaliyetler düzenleniyor. Türkiye'de 2 tane bulunan bu özel eğitim kurumunda zorunlu eğitim yaşını aşmış kursiyerler, eğitim alabiliyor.

Hayatları boyunca ilk kez bireyselleşme deneyimi yaşayan görme engelli vatandaşlar, hem özgüven sahibi oluyor, hem hayatlarını devam ettirecek bilgi ve donanıma sahip olarak okuldan mezun oluyor. Engelli bireyler, eğitimlerin yanı sıra sosyal faaliyetlere, gezilere, tiyatrolara da katılma imkânı bulunuyor. Eğitimler boyunca kimi hayatında ilk kez tiyatroya giderken, kimi ilk kez eline iğne ve bıçak alıyor.

Eğitimlerini tamamlayan bireyler ise çeşitli alanlarda istihdam ediliyor. Aldığı eğitimle hiç farkında olmadığı yeteneğini keşfeden birçok birey ise, önemli işlere imza atarak kendi başarı öyküsünü yazıyor. Öğrenciler kısa zamanda kaydettikleri başarılarıyla takdir topluyor.

Toplam 5100m2 Araziye Sahip 1950 m² Kapalı Alanda Hizmet Veren Kuruluşun Yıllık Ödeneği 3.073.376.63 TL

7 alanda2 dönem eğitim veren merkez, yılda 60 öğrenciyi ağırlıyor. 81 ilden gelen 15 yaş üstü öğrenciler yatılı olarak da kalabiliyor. Giderleri Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürlüğü tarafından karşılanan ve yurt genelinde yatılı ve gündüzlü hizmet veren **Yenimahalle Görme Engelliler Rehabilitasyon Merkezi**'ne 2019 yılında 3.073.376.63 TL. ödenek gönderildi.

Görme Engelliler Rehabilitasyon Merkezi Kursiyerlerinin Başarı Hikâyeleri

Okan ALTINKAYIK: Görme Engelliler Rehabilitasyon Merkezi'nden almış olduğu eğitimlerle, açık öğretimden ilk-Orta-Lise eğitimlerini tamamladı. Samsun 19 Mayıs Üniversitesi Tarih bölümünden mezun oldu. Üniversite de okurken Milli Eğitim Bakanlığına bağlı bir okula hizmetli olarak atandı. Şu an da öğretmenlik kadrosuna geçmek için bekliyor.

İsmail YİĞİTER: Türkçe konuşmayı bilmeden Görme Engelliler Rehabilitasyon Merkezi'ne geldi. Türkçe konuşmayı, okuma ve yazmayı öğrendi. 1. ve 2. Kademe Eğitimini merkez aracılığıyla tamamlayarak kendi işlerini bağımsız bir şekilde halleder duruma geldi.

Olca AŞÇI: Sahip olduğu teknolojik yeteneğinin yanında buradan almış olduğu eğitimlerle kendini çok iyi geliştiren kursiyer. Bir GSM operatöründe işe başladı.

Avukat Gizem AKSAÇ: Hukuk Fakültesinde okurken geçirdiği kaza sonucu görme yetisini kaybetti. Görme Engelliler Rehabilitasyon Merkezinden almış olduğu temel eğitim sayesinde okul ve iş yaşantısına sorunsuz devam ediyor. Yenimahalle Belediyesinde avukat olarak görev yapmaktadır.

Vedat GÜLDÜ: Görme Engelliler Rehabilitasyon Merkezi'nden geldiğinde okuryazar değildi. Kuruluşumuz Görme Engelliler Rehabilitasyon Merkezi aracılığıyla 1. ve 2. Kademe Eğitimini tamamlayarak kendi işlerini bağımsız bir şekilde halleder duruma geldi.

Görme Engelli Genç Multi Extra Programı Hazırladı, Dünyada 600 Bin Kişi Kullanıyor

Yıllar önce Irak'tan gelerek Türkiye'ye yerleşen 22 yaşındaki görme engelli **Ahmet SETTAR**, yaşadığı zorluklardan yola çıkarak dünyada 600 bin görme engelli bireyin kullandığı özel bir yazılım programı hazırladı. Türkiye'de aldığı eğitimle binlerce engelli vatandaşın hayatını kolaylaştıran **SETTAR**'ın azmi görenleri hayran bırakıyor. Hayatında yaşadığı zorluklardan yola çıkarak azmetti ve görme engellilerin hayatını kolaylaştıracak bir video yazılım programı geliştirdi. Iraklı gencin yaptığı o program şimdi dünya genelindeki 600 bin görme engelinin hayatını kolaylaştırdı.

24 Aralık 2019 Salı

Karayolları Genel Müdürlüğü İle Kaldırım ve Yaya Geçitlerinin Erişilebilirliği Konulu Toplantı Yapıldı

Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürlüğü Erişilebilirlik Dairesi Başkanlığı ile Karayolları Genel Müdürlüğü paydaşlığında 'Kaldırım ve Yaya Geçitlerinin Erişilebilirliği' konulu toplantı düzenlendi. Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürlüğü Erişilebilirlik Dairesi Başkanlığı tarafından, Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı Karayolları Genel Müdürlüğü'nün kaldırım, yaya geçidi ve Genel Müdürlük tesislerinin proje ve yapım işlerini yürüten birimleriyle bir toplantı gerçekleştirildi.

Kaldırım ve yaya geçitlerinin erişilebilirliği konulu toplantıya; Karayolları Genel Müdürlüğü Yol Yapım Dairesi Başkanlığı, Etüt, Proje ve Çevre Dairesi Başkanlığı, Tesisler ve Bakım Dairesi Başkanlığı ve Trafik Güvenliği Daire Başkanlığından katılım sağlandı. 24.12.2019 tarihinde Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı'nda gerçekleştirilen toplantıda, Karayolları Genel Müdürlüğü tarafından projelendirilen ve yapımı sağlanan kaldırımlar ve yaya geçitlerini kullanan engelli bireylerin yaşadıkları sorunlar dikkate alınarak çözüm önerileri tartışıldı. Kaldırım ve özellikle yaya alt ve üst geçitlerinin Karayolları Genel Müdürlüğü'nün sorumluluk alanına girdiği yerler üzerinde duruldu.

Erişilebilirlik Dairesi Başkanı Dr. Deniz Çağlayan GÜMÜŞ tarafından "TS 12576 Şehir içi yollar - Kaldırım ve yaya geçitlerinde ulaşılabirlik için yapısal önlemler ve işaretlemelerin tasarım kuralları" standardında yer alan kaldırım ve yaya geçitlerinin erişilebilirliği konusunda bilgilendirme yapıldı. Ayrıca mevcut yapılı çevrede öncelikle Erişilebilirlik İzleme ve Denetleme Yönetmeliği Formları kullanılarak mevcut durum tespiti ile engellerin belirlenmesi, uygulama projelerinin hazırlanıp keşfinin çıkarılması ve gerekli ödeneğin "10.1.2.05 Engellilerin Erişilebilirliğinin Sağlanması Amacıyla Yapılacak Giderler" kodu kullanılarak talep edilebileceği ve tadilatların bu aşamadan sonra yapılması gerektiği bilgisi verildi. Yeni yapılacak inşaat ve imalatlarda ise projelerin erişilebilirlik mevzuat ve standartlarına uygun olmasının zorunlu olduğu ve tüm onay aşamalarında standartlara uygunluğun kontrol edilmesi gerektiği açıklandı. Toplantıda ayrıca kaldırım ve yaya geçitlerinin erişilebilirliği konusunda çalışmalar yapan ilgili kurum ve kuruluşlarla birlikte bir çalıştay düzenlenmesi gerektiği konusunda görüş birliğine varıldı.

27 Aralık 2019 Cuma

Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığından 2020'de Başta Engelli ve Yaşlı Vatandaşlarımıza Yönelik Sosyal Hizmetlerde Dev Adım

Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının mutlu ve üretken birey, uyumlu aile ve daha müreffeh bir Türkiye hedefi doğrultusunda, 2020'de, 'sosyal yardımda' devrim niteliğinde yenilikler olacak. Bakımevlerinin modernizasyonuna hız verilecek. Danışmanlık hizmetleri yaygınlaştırılacak Engellilere yönelik hizmet sunan gündüz yaşam merkezlerinin 2020'de ülke genelinde yaygınlaştırılması hedefleniyor.

ALO 183 1 Milyon 460 Bin Çağrıya Verdi

ALO 183 Aile, Kadın, Çocuk, Yaşlı ve Engelli Sosyal Destek Hattı, hizmete başladığı günden bugüne kadar 1 milyon 460 bin çağrıya cevap verdi. Şiddet Önleme ve İzleme Merkezleri'nden (ŞÖNİM) 2012'den bugüne kadar 408 bin kadın, 31 bin erkek, 75 bin çocuk olmak üzere toplam 514 bin kişi yararlandı.

Erişilebilirliğin Yaygınlaştırılması Teşvik Edilecek

Engellilerin erişilebilirliği kapsamında, bakanlık olarak kullanım izni alınan, Birleşmiş Milletler tarafından tasarlanan "Erişilebilirlik Logosu" Erişilebilirlik Belgesi alan bina, açık alan ve toplu taşıma araçlarının görünür alanlarıyla basılı materyallerde kullanılacak. Erişilebilirliğin yaygınlaştırılması teşvik edilecek. Engellilere yönelik gündüz yaşam merkezleri, 2019 itibarıyla 68 merkeze çıkarıldı. 2020'de ülke genelinde yaygınlaştırılması hedefleniyor. Engellilere yönelik **Ulusal Erken Müdahale Eylem Planı** hazırlanacak. Yayımlanacak Yaşlı Vizyon Belgesi'yle aktif yaşlanma desteklenecek, yaşlı haklarının güçlendirilmesi sağlanacak. **Yaşlı Destek Programı (YADES)** 2020'de il belediyelerinde yaygınlaştırılacak.

Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı Zehra Zümrüt SELÇUK'tan Yeni Yıl Müjdesi

Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı Zehra Zümrüt SELÇUK; Sosyal devlet olmanın gereğini yerine getirerek engellilerin kamuda istihdamına özel önem verdiklerine dikkat çekti ve "2002'de göreve geldiğimizde kamu kurum ve kuruluşlarında sadece 5 bin 777 engelli kardeşimiz çalışıyordu. Bugün ise kamuda memur statüsünde engelli çalışan sayımız yaklaşık 10 kat artarak 56 bine ulaşmış durumda. Engelli kardeşimizin de bu ay içerisinde kamu kurum ve kuruluşlarında istihdamını sağlayacağız." dedi.

2020'de Bütçesinde 65 yaş üstü yaşlılar ile bakıma ihtiyacı olan engelli vatandaşlar ve yakınları için 11,6 milyar lira, engellilerin evde bakımına destek için 9,4 milyar lira ayrıldığını belirten Bakan SELÇUK; dar gelirlerinin sağlık giderlerine 13,4 milyar lira, 65 yaş üstü yaşlılar ile bakıma ihtiyacı olan engelli vatandaşlar ve yakınlarına bağlanan aylıklar kapsamında 11,6 milyar lira, engellilerin evde bakımına destek için 9,4 milyar liranın, 2020'de bütçenin harcama kalemleri içinde olduğunu söyledi.

Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı **Zehra Zümrüt SELÇUK**; "Evde bakım desteği uygulamamızdan yarım milyonu aşkın engelli vatandaşımız yararlanmakta. Yine, diğer bir önem verdiğimiz konu, **gündüz yaşam merkezleri**. 2018 yılında sadece 7 olan gündüz yaşam merkezlerini 2019 yılı itibarıyla 52 ilde 69 merkeze çıkardık. İnşallah, 2020 yılı bitmeden 81 ilimizde engellilerimiz için gündüz yaşam merkezleri olacak" açıklamasında bulundu.

Bakıma İhtiyacı Bulunanların Çaresiz Kalmadıkları Bir Türkiye İçin 354 Bakım Merkezinde 27 Bin Engelli Bireye Hizmet Veriliyor

Engelli vatandaşların, bakıma ihtiyacı bulunanların çaresiz kalmadıkları bir Türkiye için 2002 yılından bugüne bakım hizmeti modellerini geliştirdiklerini dile getiren SELÇUK, şu anda 354 bakım merkezinde 27 bin engelli bireye hizmet verdiklerini söyledi.

Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı **Zehra Zümrüt SELÇUK**; "Evde bakım desteği uygulamamızdan yarım milyonu aşkın engelli vatandaşımız yararlanmakta. Yine, diğer bir önem verdiğimiz konu, **gündüz yaşam merkezleri**. 2018 yılında sadece 7 olan gündüz yaşam merkezlerini 2019 yılı itibarıyla 52 ilde 69 merkeze çıkardık. İnşallah, 2020 yılı bitmeden 81 ilimizde engellilerimiz için gündüz yaşam merkezleri olacak." dedi. Engelli vatandaşların, bakıma ihtiyacı bulunanların çaresiz kalmadıkları bir Türkiye için 2002 yılından bugüne bakım hizmeti modellerini geliştirdiklerini dile getiren SELÇUK, şu anda 354 bakım merkezinde 27 bin engelli bireye hizmet verdiklerini belirtti.

İSTİHDAM ÖZEL

ÜLKEMİZDE ENGELLİ BİREYLERİN İSTİHDAMI

Dünyada genel olarak istihdamda uygulanan politikalar, aktif ve pasif istihdam politikaları olmak üzere ikiye ayrılmaktadır. Aktif istihdam politikaları temel olarak hem işsiz hem de çalışan bireylerin becerilerini, mesleki vasıflarını ve girişimciliklerini geliştirmeye dönük piyasa odaklı politikalar iken pasif istihdam politikaları işsizlik sigortası, sosyal yardım ve sosyal hizmet gibi piyasa dışı ve asgari bir gelir güvencesi sağlamaya dönük politikalarlardır. Benzer bir yaklaşım engelli bireylerin istihdamında da benimsenmiş olup, aktif istihdam politikalarına öncelik veren ülkelerde engellilerin çalışma hayatına katılımlarının daha yüksek olduğu görülmektedir. Aktif istihdam politikalarının düşük olduğu ülkelerde, engelli bireylere yönelik toplumda var olan yanlış inanışlar, işverenlerin önyargıları, engellilerin mesleki vasıf ve becerilerinin düşük olması gibi nedenlerin bunda etkili olduğu görülmektedir.

destekli istihdam gibi diğer bazı yöntemler de bazen mevzuat düzenlemeleri bazen de projeler yoluyla alanda varlığını göstermeye başlamıştır.

Türkiye'de Engelli Bireylere Yönelik İstihdam Politikaları ve İş Piyasası Programları

Ülkemizde engelliler politikasını yansıtan yasal düzenlemelere baktığımızda eğitim, sağlık, istihdam, sosyal güvenlik ve topluma tam katılım konularında yasaların içeriklerinde engellilerin haklarının korunduğunu görmekteyiz. Ülkemiz hem imzaladığı uluslararası sözleşmelerle hem başta Anayasa olmak üzere iç mevzuatı ile engellilerin temel haklarını güvence altına almış durumdadır.

Engellilik konusu günümüzde bir insan hakları meselesi olarak kabul edilmektedir. Artık engelliler kendileri hakkında başkaları tarafından karar verilen, koruma ve yardıma muhtaç bireyler olarak değil, kendi yaşamları üzerinde yetki ve karar sahibi hak öznesi özerk bireyler olarak kabul edilmektedir. Birleşmiş Milletlerin (BM) 1948 yılında kabul ettiği İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi'nden başlayarak üzerinde anlaşmaya vardığı tüm uluslararası hak kapsamlı belgelerinde tüm insanların bu haklardan yararlanacağını özellikle ve önemle vurgulamıştır. Ancak uygulamada engellilerin diğer bireylerin sahip olduğu temel hak ve özgürlüklerden mahrum edildikleri küresel düzeyde kabul görmektedir. Bu kabulden hareketle BM 2006 yılında Engellilerin Haklarına İlişkin Sözleşmeyi kabul etmiştir. Türkiye bu Sözleşmeyi ilk imzalayan ülkeler arasında yerini almıştır.

Engellilerin Haklarına İlişkin Sözleşme, engelli bireylerin insan haklarının korunmasını, teşvik edilmesini ve geliştirilmesini sağlamak üzere devletlerin yükümlülüklerini açıklamaktadır. Sözleşme, yeni haklar ortaya koymamakla birlikte mevcut insan hakları sözleşmelerini engelliler açısından tamamlayıcı bir nitelik taşımaktadır. Sözleşmenin "istihdam ve çalışma" başlıklı 27.maddesi; engellilerin diğer bireylerle eşit koşullar altında çalışma hakkına sahip olduğunu, bu hakkın, engellilerin, açık, bütünlükçü ve erişilebilir bir iş piyasası ve çalışma ortamında serbestçe seçtikleri bir işle hayatlarını kazanmaları fırsatını

da içereceğini önemle vurgulamış ve Taraf Devletler bunu sağlamaya dönük tedbirleri almakla yükümlü kılınmıştır. Türkiye'de engellilere yönelik istihdam politikaları başta Anayasa olmak üzere çeşitli yasal düzenlemelerle belirlenmiş durumdadır. Anayasanın getirmiş olduğu eşitlik ilkesinin yanı sıra düzenlemelerin öngördüğü pozitif ayrımcılık esasları engellilere yönelik istihdam politikalarının temelini oluşturmaktadır. Anayasada yer

alan hükümlerle birlikte Temmuz 2005'te yürürlüğe giren, 2014 yılında EHİS ile uyumlu bir şekilde revize edilen Engelliler Hakkında Kanun ayrımcılık karşıtı ve engellilere yönelik önemli bir hak belgesi olmuştur.

Engelliler Hakkında Kanun, doğrudan ve dolaylı ayrımcılık dâhil olmak üzere engelliliğe dayalı her türlü ayrımcılığı yasaklamakta, eşitliği sağlamak ve ayrımcılığı ortadan kaldırmak üzere engellilere yönelik makul düzenlemelerin yapılması için gerekli tedbirler alınmasını talep etmekte ve engellilerin hak ve özgürlüklerden tam ve eşit olarak yararlanmasını sağlamaya yönelik alınacak özel tedbirlerin ayrımcılık olarak değerlendirilemeyeceğini vurgulamaktadır. Kanun ayrıca, istihdamın tüm aşamalarında engelliliğe dayalı her türlü ayrımcılığı yasaklamakta, işyerlerinde engellilerin ihtiyaçlarına yönelik makul düzenlemeyi zorunlu kılmakta ve açık işgücü piyasasında istihdamı güç zihinsel ve ruhsal engelliler için korumalı işyerlerini düzenlemektedir.

Ülkemizde, engellilere yönelik istihdam politikaları 1970'lere kadar uzanan tarihçesinden günümüze büyük ölçüde kota ve kota/ceza sistemine dayanmaktadır. Engellilerin istihdam edilebilmelerinde kamu ve özel sektör işverenlerine çeşitli yükümlülükler getirilmiştir. Bununla birlikte son yıllarda diğer bazı istihdam yöntemlerinin de uygulamada yer almaya başladığı görülmektedir.

Tablo 1. Türkiye'de Engellilere İlişkin İşgücü Göstergeleri

		S	%
İşgücüne Katılım Oranı	Toplam	1001	22.1
	Kadın	331	12.4
	Erkek	670	35.4
İstihdam Oranı	Toplam	914	20.1
	Kadın	307	11.6
	Erkek	607	32.0
İşsizlik Oranı	Toplam	88	8.8
	Kadın	24	7.3
	Erkek	64	9.5
İstihdama Dâhil Olmayan Nüfus	Toplam	3540	77.9

Kaynak: TÜİK (2011) Türkiye Nüfus ve Konut Araştırması

Tablodan da anlaşılacağı üzere 2011 yılı Nüfus ve Konut Araştırması sonuçlarına göre ülkemizde engellilerin işgücüne katılım oranı %22.1 iken istihdama dâhil olmayan nüfus %77.9 olarak gerçekleşmiştir.

Kota/Kota-Ceza Yöntemi

Ülkemizde engellilere yönelik istihdam politikaları temelde kota yöntemine dayanmaktadır. Bu kapsamda, kota/kota-ceza yöntemi 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu ve 4857 sayılı İş Kanunu ile bu yasalara bağlı çıkarılan yönetmeliklerle düzenlenmiş durumdadır. Engellilerin istihdam edilebilmelerinde kamu ve özel sektör işverenlerine çeşitli yükümlülükler getirilmiştir. Ayrıca engellilerin işçi olarak istihdam edilmelerinde sorumluluğunu yerine getirmeyen işverenler için cezai yaptırım öngörülmüştür.

Engelli Memur İstihdamı

14 Temmuz 1965 tarihinde kabul edilen 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nda engellilerin memur olarak işe alınmaları 53. madde ile düzenlenmiştir. İlgili madde uyarınca, kamu kurum ve kuruluşları bu kanuna göre çalıştırdıkları personele ait kadrolarda %3 oranında engelli çalıştırmak zorundadır. %3'ün hesaplanmasında ilgili kurum veya kuruluşun toplam dolu kadro (taşra teşkilatı dâhil) sayısı dikkate alınmaktadır.

Engelli Kamu Personeli Seçme Sınavı

Kamu kurumlarına engelli memur alımı ile ilgili olarak Devlet Memurları Kanununda 13.02.2011 tarihinde değişikliğe gidilerek engelli memur alımına yönelik sınavlar merkezi hale (Engelli Kamu Personeli Seçme Sınavı-EKPSS) getirilmiştir. Düzenleme ile engelliler için sınavların, ilk defa devlet memuru olarak atanacaklar için açılan sınavlardan aynı zamanlı ve merkezi olarak, engelli kontenjanı açığı bulunduğu sürece engel grupları ve eğitim durumları itibarıyla sınav sorusu hazırlanmak ve ulaşılabilişliklerini sağlamak suretiyle merkezi olarak yapılması veya yaptırılması hüküm altına alınmıştır. EKPSS ile adaylara engel gruplarına ve öğrenim düzeylerine uygun olarak genel yetenek ve genel kültür testleri uygulanmaktadır. Genel

engelli testi; (ortopedik, süreğen (kronik), ruhsal ve duygusal, yaygın gelişimsel bozukluğu olanlar), işitme engelli testi; zihinsel engelli testi, görme engelli testi uygulanmaktadır. Ayrıca, engel durumuna uygun materyal ve okuyucu-işaretleyici desteği sağlanmaktadır.

Engelli memur istatistiklerine baktığımızda 2002 yılında 5.777 olan sayının 2019 yılı Kasım ayı itibarıyla 55.196'ya yükseldiği, bu sayı içerisinde 35.644 yerleştirmenin 2012 yılından günümüze gerçekleştirilen dört merkezi sınav ile olduğu anlaşılmaktadır (DPB, 2019).

Engelli İşçi İstihdamı

Ülkemizde engelli işçi istihdamı 4857 sayılı İş Kanunu'nun 30 uncu maddesi kapsamında düzenlenmiştir. Buna göre "İşverenler, elli veya daha fazla işçi çalıştırdıkları özel sektör işyerlerinde yüzde üç engelli; kamu işyerlerinde ise yüzde dört engelli bireyi meslek, beden ve ruhi durumlarına uygun işlerde çalıştırmakla yükümlüdürler.

İş Kanunu'nda 2003 ve 2011 yıllarında yapılan düzenleme ile 30.maddeye aykırılık hallerinde 101 inci madde uyarınca tahsil edilecek cezalar; engellilerin kendi işini kurmaları, engellinin iş bulmasını sağlayacak destek teknolojileri, engellinin işe yerleştirilmesi, işe ve işyerine uyumunun sağlanması ve bu gibi projelerde kullanılmaktadır. Bu kapsamda; işverenler de

işyerinde engelli bireylere sağlayacakları yeni teknolojiler ve gerekli araç-gerçeklerin temini amacıyla bu fondan yararlanabilmektedir. Fonda toplanan kaynağın, yine engellilerin istihdamına dönük projeler için kullanılması engelli istihdamı alanında yaşanan önemli gelişmelerden birisi olmuştur.

Ülkemizde İŞKUR verileri uyarınca 2019 Kasım ayı sonu itibarıyla kamu sektöründe 16.151, özel sektörde 107.756 olmak üzere toplam 123.907 engelli işçi çalışmaktadır (İŞKUR, 2019).

Korumalı İstihdam

Açık işgücü piyasasına kazandırılmaları güç olan zihinsel ve ruhsal engelli bireyler bakımından alternatif bir istihdam yöntemi olan Korumalı İstihdam Modeli, devlet tarafından teknik ve mali yönden desteklenen ve çalışma ortamı özel olarak düzenlenen işyerlerinde gerçekleştirilmektedir. En az sekiz zihinsel veya ruhsal engelli bireyin çalıştığı işyerinin işvereni, Korumalı İşyerleri Hakkında Yönetmelikte belirtilen diğer koşulları da karşılaması durumunda "korumalı işyeri statü belgesi" almak üzere illerde Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğüne başvuru yapabilmektedir. İşveren, çalışacak engelli birey sayısının toplam işçi sayısına oranının %75 den az olmaması koşulunu da sağlamalıdır.

Getirilen destek hükümleriyle; korumalı işyerleri için gelir ve kurumlar vergisinde indirim yapılması, korumalı işyerlerinin çevre temizlik vergisinden muaf tutulması, korumalı işyerlerinde çalışacak engelli bireylerin maaşlarının bir kısmının ve işverenlerinin işsizlik sigorta primlerinin Hazine'den karşılanması sağlanmıştır.

Mali destek kapsamında her ay ve her engelli için işverene ödeme yapılmakta olup bu rakam 2020 ilk altı ay için 805,62 TL'dir. Ocak 2020 itibarıyla ülkemizde 10 korumalı işyerinde 90 engelli birey istihdam edilmektedir.

Korumalı İşyeri Hibe Projeleri

Korumalı işyeri hibe projeleri, Türkiye İş Kurumu Genel Müdürlüğü ve Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürlüğü tarafından ortaklaşa koordine edilen projelerdir. Korumalı işyeri hibe projelerine, sadece Korumalı İşyeri Statü Belgesi alan işletmeler başvurabilmektedir.

İŞKUR mevzuatına uygun olarak yapılmış ve proje teklifinde tahmini olarak bütçelendirilmiş harcamalar desteklenmekte olup, kaynak tahsis edilmesine karar verilen projelere aşağıda belirtilen destekler verilmektedir:

- Kuruluş sermayesi desteği:** Kuruluş tarihinden itibaren bir yıl içerisinde olmak üzere kurulacak korumalı işyerinin kuruluş sermayesinin % 60'ı oranında (en fazla 150.000 TL),
- Engelli ücret desteği:** Proje başlangıcından itibaren kurulan korumalı işyerinde çalışacak engelli işçilerin asgari ücret üzerinden ilk bir yıl boyunca maaşları,
- İşletme giderleri desteği:** Sözleşme imza tarihinden itibaren bir yıl boyunca işletme giderlerinin (su, elektrik, ısınma, iletişim, tanınırlık) fatura bedellerinin % 60'ı,

Proje kapsamında kurulacak korumalı işyeri, 3 yıl boyunca Komisyon tarafından İŞKUR ve AÇŞHB takip ve denetimine tabi tutulmakta olup, 3 yıllık süre içerisinde proje kapsamında alınan makine ve donanımın satış veya devri yapılamamaktadır. Korumalı işyerinin kuruluşundan itibaren mücbir nedenler hariç 3 yıl içerisinde herhangi bir nedenle kapanması, tasfiye edilmesi veya çalışan engelli sayısının belirtilen sayıdan aşağı düşmesinden bir ay içerisinde eski sayıya ulaşamaması halinde başlangıçta hibe olarak verilen kuruluş sermayesi yasal faizi ile birlikte geri alınmaktadır.

Korumalı işyeri projesi kapsamında 2013 yılında 18, 2014 yılında 13 proje olmak üzere toplam 31 proje başvurusu yapılmış olup, bu projelerin 12'si Komisyon tarafından kabul edilmiştir. Kabul edilen bu projelerin ise 2'si uygulamaya geçirilebilmiş olup, uygulamaya geçirilemeyen projeler Komisyon tarafından iptal edilmiştir. Ayrıca 2017 yılında 4 proje ve 2018 yılında ise 3 proje Komisyon tarafından kabul edilmiş olup, bu projeler halen faaliyetine devam etmektedir. Söz konusu projelere 1.979.909,40TL kaynak tahsis edilmiştir (İŞKUR, 2019).

Sübvans Edilen İstihdam

Ülkemizde engelli bireylerin istihdamında kota/kota-ceza yöntemi ve korumalı istihdam yönteminin yanı sıra bir ölçüde sübvans edilen istihdam yöntemi de uygulanmaktadır.

Bu kapsamda, 4857 sayılı İş Kanununun 30'uncu maddesinde bir düzenleme yapılarak işverenlere teşvik uygulaması hayata geçirilmiştir. Yapılan bu düzenlemeye göre; özel sektör işverenlerince çalıştırılan ve korumalı işyerlerinde çalıştırılan engelli sigortalıların prime esas kazanç alt sınırı üzerinden hesaplanan sigorta primine ait işveren hisselerinin tamamı Hazine tarafından karşılanmaktadır.

Bu uygulamadan, yükümlü olmadığı halde engelli çalıştıran ve kontenjan fazlası engelli çalıştıran işverenler de yararlanmaktadır. Ayrıca, yukarıda ayrıntılı olarak açıklandığı şekliyle korumalı işyerlerinde çalıştırılan engelli bireyler için işverenlere ücret sübvansiyonu da uygulamada yerini almıştır.

Sübvansiyon edilen istihdam kapsamında engelli bireylere de çeşitli teşvikler getirilmiştir. Bu çerçevede, engelli bireyler engel

durumlarına uygun ve değişen oranlarda vergi indirimi uygulamasında yararlanabilmektedir. Engellilik indirimi kapsamında; 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 31 inci maddesine göre; çalışma gücünün asgari %80'ini kaybetmiş bulunanlar birinci derece engelli, asgari %60'ını kaybetmiş bulunanlar ikinci derece engelli, asgari %40'ını kaybetmiş bulunanlar ise üçüncü derece engelli sayılmaktadır.

Buna göre, engellilik indirimi, çalışma gücü kaybı olanların ücret ve/veya kazançlarına, girecekleri derecelere göre belirlenen miktarda indirimin uygulanmaktadır. Gelir Vergisi Kanununa göre engellilik indirimi uygulamasından; engelli ücretli, bakmakla yükümlü olduğu engelli kişi bulunan ücretli, engelli serbest meslek erbabı, bakmakla yükümlü olduğu engelli kişi bulunan serbest meslek erbabı ve basit usulde vergilendirilen engelli bireyler yararlanabilmektedir.

Kendi İşini Kurma

Engelli istihdamında son yıllarda giderek önem kazanan ve alanyazında kendi işini kurma yöntemi olarak bahsi geçen kendi namına çalışma, son yıllarda daha çok gündeme gelmeye başlamıştır. 2011 yılında İş Kanunu'nda yapılan düzenleme ile kendi işini kurmak isteyen engelli bireylerin, İŞKUR bünyesinde engelli istihdam etme yükümlülüğünü yerine getirmeyen işverenlerden tahsil edilen para cezalarından oluşan Fondan hibe desteği alması sağlanmıştır. Engelli bireylerin eğitim aldıkları ve sürdürülebilir alanlarda bu fondan yararlandırılmalarının gelecek için nitelik istihdam oluşturma konusunda başarı getirebileceği umulmaktadır.

Bu destekten yararlanabilmek için KOSGEB ve İŞKUR tarafından düzenlenen girişimcilik eğitimi almış olmak ve bir proje ile başvuruda bulunmak gerekmektedir. Bu kapsamda;

- Kuruluş işlemleri desteği: İşyeri kuruluşu için yapılan resmi işlemler, onaylar, izinler, ruhsatlar ve sigorta gibi masraflar için belge karşılığı olmak üzere en fazla 3.000 TL.,
- İşletme gideri desteği: Sözleşme imza tarihinden sonra 12 ay süre ile belge karşılığı olarak işletme giderlerinin (su, elektrik, iletişim, ısınma, tanıtım ve kira) en fazla % 60'ını geçmeyecek şekilde yıllık toplamda en fazla 11.000 TL.,
- Kuruluş desteği: Sözleşme imza tarihinden itibaren 12 ay boyunca belge karşılığı olmak üzere işletmenin temel faaliyet alanı ile ilgili makine, teçhizat, yazılım, donanım, ara madde, sarf malzeme, ofis malzemesi gibi maliyetler için vergiler dâhil en fazla 36.000 TL destek olmak üzere üç başlıkta toplamda 50.000 TL tutarında hibe desteği sağlanmaktadır.

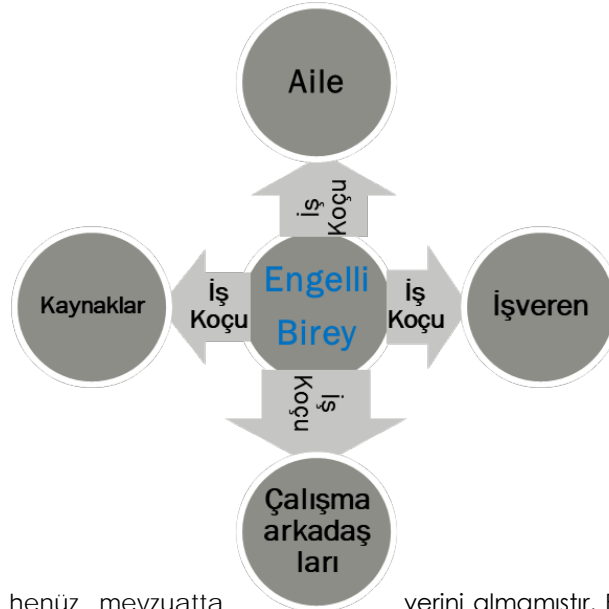
Bu kapsamda; engelli kendi işini kurma projeleri için, 2015-2019 yılları arasında 1417 proje için 58 milyon 488 bin kaynak aktarılmıştır (İŞKUR:2019)

Destekli İstihdam

Dünyanın çeşitli ülkelerinde engellilerin istihdamında geleneksel olarak: kota yöntemi, kota-ceza yöntemi, korumalı istihdam, rezerve edilmiş istihdam, sübvans edilen istihdam gibi yöntemler kullanılırken günümüzde "destekli istihdam" varlığını göstermeye başlamış ve engelli bireylerin açık işgücü piyasasına kazandırılmaları için dünyada giderek yaygınlaşan etkili bir yöntem haline gelmiştir. Özellikle zihinsel engelli bireyler, öğrenme güçlüğü olan bireyler ve ruh sağlığı sorunları olan bireylerin istihdam edilebilirliğini sağlamada çeşitli ülkelerde başarılı sonuçlar alınmasını sağlamıştır.

Destekli istihdam; engelli bireyler için "insan hakları" ve "tam katılım" ilkelerine dayanmaktadır. Engelli bireyi toplumun diğer bireyleri ile eşit haklara sahip bir vatandaş olarak kabul eden "sosyal model" ile uyumlu ve hak temelli bir istihdam yöntemidir. Engeline bağlı olarak birey haklarını kullanamayabilir, burada önemli olan bireysel destekler sağlayarak engelli bireyin haklarını kullanmasına yardımcı olmaktır.

Destekli istihdam, en yalın haliyle engelli bireylerin açık işgücü piyasasında gelir getirici bir iş bulma ve o işte kalıcı olma konusunda onları destekleyen bir yöntem olarak tanımlanmaktadır. Burada kilit kelime "destek" olup bu destekler engelli bireyin iş öncesi, iş sırası ve iş sonrasında desteklenmesini içerdiği gibi işverenin de desteklenmesini içermektedir. Bu destek çoğu zaman bir iş koçu, istihdam uzmanı veya ülkemizdeki yaygın kullanımı ile iş ve meslek danışmanı tarafından sağlanmaktadır. Destekli istihdamın perspektifi, bireyin yapamadıklarına değil yeteneklerine ve yapabildiklerine odaklanmaktadır.

Ülkemizde destekli istihdam henüz mevzuatta yerini almamıştır. Bu yöntemin varlığını ortaya koyduğu tüm ülkelerde izlediği gelişim seyrine paralel bir şekilde, son yıllarda çeşitli kamu kurumları ve sivil toplum kuruluşları tarafından ulusal ve uluslararası projelerle varlığını göstermeye başlamıştır.

Aile Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı

Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürlüğü Tarafından Yürütülen

İşe Katıl Hayata Atıl Projesi

(2014-2018)

Türkiye'de belirli bir mesleki eğitim almamış engelli bireyler için kişinin bireysel özelliklerine uygun, yerel düzeyde iş dünyasının ihtiyacını karşılayan, iş gücüne katılımını sağlayacak mesleki becerilerinin ve çalışma pratiğinin gerçek iş ortamlarında kazandırılmasına yönelik destekli istihdam modelinin uygulanmasına katkıda bulunmayı hedefleyen İşe Katıl Hayata Atıl Projesi, özel sektör işbirliği ile Haziran 2014'te hayata geçirilmiştir. İki aşamada gerçekleştirilen projenin ilk aşaması Temmuz 2016'da, ikinci aşaması Temmuz 2018'de tamamlanmıştır.

İşe Katıl Hayata Atıl Projesinin birinci döneminde, Türkiye'de destekli istihdam modelinin geliştirilmesine yönelik Ankara, İstanbul, Sakarya, Samsun ve Gaziantep illerinde bir modelleme çalışması gerçekleştirilmiştir. Engelli bireylerin yeteneklerine ve becerilerine uygun alanlarda istihdam edilebilmesi amacıyla engellinin kendisine, ailesine, iş arkadaşlarına ve işverenlere rehberlik edecek iş koçlarının yetiştirilmesi hedeflenmiştir. Bu kapsamda, yetiştirilen 60 iş koçu desteğiyle anılan illerde 300 engelli bireyin açık iş piyasasında istihdamı hedeflenmiş, bu hedefin üzerine çıkılarak 447 engelli birey işe yerleştirilmiştir.

Projenin ilk aşamasında hazırlık çalışmaları kapsamında; iş koçlarının seçimi, iş koçlarına verilecek eğitim paketinin hazırlanması, mesleki yeterlikler taslağının geliştirilmesi ve sahadaki çalışmanın model ve gerekli materyali için geniş bir alanyazın incelemesi gerçekleştirilmiştir. Bu aşama sonunda eğitim paketi hazırlanmış, iş ve meslek danışmanlığı sertifikasına sahip bireyler arasından iş koçu adaylarının seçimi tamamlanmış ve seçilen adaylara 60 saatten az olmamak kaydıyla iş koçluğu eğitimi verilmiştir. Eğitimlerin yüzde 40'lık kısmı iş koçu adaylarının bilgi düzeyini geliştirmeye, yüzde 60'lık kısmı ise sahada ihtiyaç duyacakları becerileri kazandırmaya yönelik hazırlanmıştır. Bu eğitimlerde; engellilik ve istihdam, istihdamla ilişkin mevzuat, bireylerde davranış düzenlemeleri, beceri öğretimi, iş analizi, iletişim/iş birliği, dokümantasyon/değerlendirme ve problem çözme konularına odaklanılmıştır.

Eğitimlerini tamamlayan iş koçları anılan illerde görevlerine başlamış, iş dünyası ve engelli bireyler arasında doğru eşleştirme hedefiyle engelli bireylerin açık iş piyasasında istihdamları için çalışmalarını yürütmüştür. Bu kapsamda; projenin ilk aşamasında gerçekleşen 447 yerleştirmenin %78,5'i erkeklerden, %21,5'i kadınlardan oluşmuştur. En yüksek yerleştirme oranı %26,6 ile ortopedik engellilerde ve %26,3 ile süreğen hastalığı bulunan engellilerde olmuştur. Zihinsel engelli bireylerde yerleştirme oranı % 9,4 olarak gerçekleşmiştir (Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürlüğü, 2019).

Projenin birinci aşamasının sonunda sürdürülebilir istihdamı sağlanan 447 engelli bireyin 74'ü ile yüz yüze görüşmeler yapılmış, bu görüşmelere katılan engelli çalışanların tamamının projenin kendi hayatlarında ve sosyal uyum sağlamalarında olumlu etkileri olduğuna dair görüş bildirdiği tespit edilmiştir. Ayrıca engelli bireylerin aileleri ile yapılan görüşmelerde engelli yakınlarının tamamı proje hakkında olumlu beyanlarda bulunmuştur. Benzer bir çalışma 82 işveren veya işveren temsilcisi ile gerçekleştirilmiş, genel olarak işverenlerin, çalışma azimleri, verilen görevleri yerine getirmeleri, sorumluluk duygularının yüksek olması gibi alanlarda engelli bireyleri yeterli buldukları, bazı işverenlerin sosyalleşme becerisi ve mesleki bilgi düzeyi bakımından engelli bireyleri yetersiz buldukları görülmüştür (Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürlüğü, 2019).

Projenin 2016-2018 yıllarını kapsayan ikinci döneminde birinci aşamada geliştirilen modelin verimliliğinin test edilmesi amacıyla çeşitli illerde farklı şartlar altında yerleştirmeler yaparak etkiyi ölçmek ve modelin ülke şartlarında etkin biçimde kullanılabilmesini etkileyen unsurları tespit etmek hedeflenmiştir.

Ankara, İstanbul ve İzmir illerinde 15 iş koçu ile 300 yerleştirme hedeflenen projenin ikinci aşaması, 450 yerleştirme ile sonuçlanmış olup, yerleştirmesi yapılan engelli bireylerin yüzde 28'i kadınlardan, yüzde 72'si erkeklerden oluşmuştur. Bu dönemde de en yüksek yerleştirmeler ortopedik (%18,2) ve süreğen hastalığı bulunan (%19, 8) engellilerde olurken, birinci dönemde % 9.4 olan zihinsel engelli yerleştirmesi, ikinci dönemde artarak %14 olarak gerçekleşmiştir (Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürlüğü, 2019).

İşe yerleştirmesi yapılan 450 engelli bireyden farklı engel gruplarından ve farklı iş alanlarından 272 bireyle görüşülerek elde edilen sonuçlara göre engelli bireylerin iş koşullarından memnuniyetlerinin bir hayli yüksek olduğu saptanmıştır. Engelli bireyler iş hayatına atılmada kendilerine destek ve rehber olan iş koçlarıyla çalışarak hem iş dünyasına karşı ön yargılarını yıkmış hem de sosyalleşme imkânı bulmuştur. Görüşmeler kapsamında 272 iş yeri yöneticisi genel olarak engelli bireylerin çalışma hayatına katılmalarına ilişkin olumlu düşüncelerini dile getirirken, %14,7'si engelli çalışanın gerektiğinde farklı görevleri bir arada yürütmediğini ifade etmiştir (Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürlüğü, 2019).

Türkiye Destekli İstihdam Uygulamaları Paylaşım Toplantısı 25 Nisan 2019

25 Nisan 2019'da SGK Kavaklıdere Eğitim Tesisinde, Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürlüğü İstihdam ve Sosyal Güvenlik Dairesince, Kamu kurumları, sivil toplum kuruluşları, sosyal taraflar ve özel sektör temsilcilerinin katıldığı Türkiye Destekli İstihdam Uygulamaları Paylaşım Toplantısı gerçekleştirildi. Ülkemizde var olan destekli istihdam uygulamalarının genel görünümünü ortaya koymak ve gelecek için atılacak olan adımları tüm taraflar ile değerlendirmek amacıyla düzenlenmiştir.

Toplantıda destekli istihdamın engelli bireylerin iş piyasasının ihtiyaçlarını karşılayacak becerileri edinmelerini, kendi özellik ve tercihlerine göre iş sahibi olmalarını sağlayan bir sistem olduğu, Destekli istihdam programlarının engelli bir kişinin işlerini öğrenmesi ve gerçekleştirebilmesi için sağlanan sürekli destek hizmetlerini kapsadığı vurgulandı.

Toplantı paylaşımlarında; Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının İşe Katıl Hayata Katıl projesi ile birlikte ülkemizde destekli istihdam yönteminin kamu kurumları, çeşitli sivil toplum örgütleri ve özel sektör tarafından hayata geçirilen projeler ile başarılı bir şekilde yürütüldüğü, olumlu sonuçlar alındığı, bu kapsamda, çok önemli bir gelişme olarak 2018 yılında İŞKUR tarafından kapsamlı bir destekli istihdam projesi uygulanmaya başlandığı ifade edildi.

Türkiye Destekli İstihdam Uygulamaları Paylaşım Toplantısı'na başkanlık eden Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürü Uzm. Dr. Orhan KOÇ, ülkemizde engelli hizmetlerinin hak temelli bir yaklaşım ile uygulandığını belirtti. Genel müdür, gündüzlü hizmetlerin önemini ifade etti ve ülkemizde uygulanan engelli istihdam politikalarına ve destekli istihdam uygulamalarına ilişkin bilgi verdi.

Ayrıca Uzm. Dr. Orhan KOÇ, kamu kurumları, sivil toplum örgütleri ve özel sektör tarafından yürütülen destekli istihdam çalışmalarının ve alanda elde edilen bilgi, tecrübe ve deneyimlerin paylaşılmasının destekli istihdam hizmetinin geliştirilmesi ve yaygınlaştırılmasında önem arz ettiğini vurguladı.

Destekli istihdam projelerine ilişkin olarak; Bakanlığımızca yürütülen "İşe Katıl Hayata Atıl Projesi" proje yürütücüsü Doç. Dr. Necdet KARASU'nun sunumlarının yanı sıra ÇASGEM, sivil toplum kuruluşları ve özel sektör temsilcilerinin sunumları gerçekleştirilmiş ve görüş alışverişinde bulunulmuştur.

Ülkemizde Yürütülen Diğer Destekli İstihdam Proje ve Faaliyetleri

2018 yılı içerisinde AÇSHB Türkiye İş Kurumu Genel Müdürlüğü tarafından "Engelli İş Koçluğu" projesi başlatılmıştır. Proje halen uygulanmakta olup 8 ilde yürütülmektedir.

Destekli istihdam kapsamında kamu tarafından hayata geçirilen diğer bir proje ise AÇSH Bakanlığı Eğitim Araştırma Merkezi (ÇASGEM) tarafından uluslararası ortaklı olarak 2015-2018 döneminde yürütülen İş Koçlarının Yeterlilikleri için Eğitim ve Kalite Değerlendirme Araçları Tasarımı Projesidir. ECVET (Mesleki Eğitim ve Öğretimde Kredi Transfer Sistemi) ile bağlantılı müfredat ve eğitici materyallere dayalı öğrenme çıktıları üretmeyi amaçlayan proje kapsamında pilot eğitimler verilmiştir.

Bu projelerle birlikte çeşitli sivil toplum örgütleri tarafından da benzer projeler hayata geçirilmiştir. Bu projelerden birisi de Down Sendromu Derneği tarafından 2012 yılından beri uygulanan Bağımsızım Çünkü Çalışıyorum Projesidir. Proje kapsamında 86 down sendromlu bireyin açık işgücü piyasasında nitelikli sürdürülebilir istihdamı sağlanmıştır (DSD, 2019). Uluslararası Down Federasyonu (UDF) tarafından yürütülen benzer bir projede, UDF ile Züccacıyeciler Derneği işbirliğinde down sendromlu bireylerin kurumsal işyerlerinde istihdamı hedeflenmiştir. 2018 yılında üç down sendromlu bireyin istihdamı sağlanmış, 2019 yılı için 17 il ve 106 genç hedefi ile projeye devam edilmiştir (UDF, 2019). Destekli istihdam alanında ülkemizde yaşanan bir diğer gelişme de 2016 yılında İstanbul'da Destekli İstihdam Derneğinin kurulması olmuştur. Anılan dernek 2014-2016 yılları arasında Erasmus Plus KA2: Yenilik ve İyi Uygulama Değişimi için İşbirliği Stratejik Ortaklık Projesi (Job Coaching Training: Place, Train, Maintain for people with Intellectual Disabilities) yürütülmüştür. Projede, proje ortaklarından İrlanda KARE kuruluşu tarafından 49 katılımcıya destekli istihdam ve iş koçluğu eğitimi verilmiştir. (DİSDER,2019)

**ENGELLİ VE YAŞLI HİZMETLERİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ**

www.ailevecalisma.gov.tr